

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ (1979)

ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΗ
Οικογένεια

Πολύτεκνη Οικογένεια: Πορεία αγάπης και
πίστεως στην Πρόνοια του Θεού!

Υπερπολύτεκνη Οικογένεια Γεωργίου και Ντάνας
ΤΣΟΥΚΑΛΑ, με 9 παιδιά, γεννημένα από 2003
έως 2017, Νομός Άττικής, βλ. σελ. 19.

ΤΕΥΧΟΣ
161/2019

ΔΩΡΕΑΝ

ΕΚΔΟΣΗ
Π.Ε.ΦΙ.Π.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Τριμηνιαίο δημοσιογραφικό όργανο
της «Πανελληνίας Ένώσεως Φίλων
των Πολυτέκνων» (Π.Ε.ΦΙ.Π.).
ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘ. ΕΝΤΥΠΟΥ: 001721.

Έτος 41ο, άρ. φύλλου 161
Γανουάριος-Φεβρουάριος-Μάρτιος 2019
Άκαδημίας 78Δ — 106 78 ΑΘΗΝΑ.
☎ 210-38.38.496, 210-38.22.586,
FAX: 210-38.39.509.

**ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.pefip.gr
e-mail: info@pefip.gr**

Α.Φ.Μ.: 090047658, Δ.Ο.Υ. Α΄ Αθηνών.
Ίδιοκτήτης: Π.Ε.ΦΙ.Π.

Ίδρυτής: π. Νικόδημος Μπιλάλης († 2014).
Έκδοτής: Άντώνιος Ε. Άντωνίου, τ. Διευθυντής
Έμπορικης Τραπεζής, Πρόεδρος Π.Ε.ΦΙ.Π.
Ή Ε.Π.Ο. συντάσσεται από Έπιτροπή.
Διευθυντής Συντάξεως: Ίωάννης Γ. Θαλασσινός,
μαθηματικός, Α΄ Άντιπρόεδρος Π.Ε.ΦΙ.Π.
Έκτύπωση: «Leridis printing solutions»,
Κορωπί Άττικης ☎ 210-66.30.990.

Ή Ε.Π.Ο. αποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ σέ
όσους τή ζητήσουν, αλλά καί διανέμεται
ΔΩΡΕΑΝ διά μέσου των Ί. Ναών, μέ
εϋλογία-άδεια τής Έκκλησίας μας.
Δεκτές οι προαιρετικές Εισφορές-Δωρεές.

**«Τò πελαργίζεϊν έστϊ φιλοτεκνεϊν
καϊ φιλογονεϊν».**

«Πελαργίζεϊν» σημαίνει: μίμηση
των πελαργών, πού είναι πτηνά
μονογαμικά, φιλότεκνα, πολυτέκνα, φιλόστοργα, αλλά
καί φιλογονικά, τμώντα ισόβια
τούς γονεϊς! Γι' αυτό ή τιμή-
εϋγνωμοσύνη πρòς τούς γονεϊς λέγεται «άντι-
πελάργωσις», (Μέγας Βασίλειος, ΡΓ 29, 176C).
Εϊναι τό σύμβολο τής Π.Ε.ΦΙ.Π.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ Π.Ε.ΦΙ.Π.

- ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (IBAN): **GR4601101510000 15129604789**
ΚΩΔ. SWIFT ΤΡΑΠΕΖΑΣ (BIC): **ETHNGRAA**
- ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (IBAN): **GR170171002000 6002010851801**
ΚΩΔ. SWIFT ΤΡΑΠΕΖΑΣ (BIC): **PIRBGAA**
- ALPHA BANK (IBAN): **GR3201401010 101002002080906**
ΚΩΔ. SWIFT ΤΡΑΠΕΖΑΣ (BIC): **CRBAGRAA**
- Οί ΔΩΡΕΕΣ σέ κάθε Φιλανθρωπικό Σωματείο φοροαπαλλάσσονται 10%, μέ κατάθεση
σέ τραπεζικό λογαριασμό του Σωματείου. Ή Π.Ε.ΦΙ.Π. παρέχει σχετικές πληροφορίες.
- ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οι Φίλοι-Δωρητές μας, αφού καταθέσουν τή Δωρεά τους στήν
Τράπεζα, νά μάς αποστέλλουν τήν απόδειξη τής καταθέσεως (σέ φωτοαντίγραφο),
έπειδή οι Τράπεζες δέν ενημερώνουν. ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

Ή Π.Ε.ΦΙ.Π. Έχει τιμηθεϊ μέ:

- ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ·
- ΕΥΛΟΓΙΑ-σύσταση Ί. Σ. ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ καί
Ί. Μητροπόλ. Έκκλησίας Έλλάδος, Κύπρου·
- ΕΠΑΙΝΟΥΣ Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
καί πολλών Δημοσίων καί Ίδιωτικών Φορέων.

Η Π.Ε.ΦΙ.Π. ΕΙΝΑΙ:

• Φιλανθρωπικός, κοινωνικός καί μη κερδοσκοπικός Σύλλογος, πού λειτουργεί ώς
«Σταθμός ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ άπόρων Ύπερπολυτέκνων-Πολυτέκνων Έλλάδος», άπό
όλη τή Χώρα, μέ πέντε (5) ΠΑΙΔΙΑ καί
άνω, άνήλικα ή σπουδάζοντα.

• **ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ**
μέ 4 καί 3 άνήλικα παιδιά, ιδιαίτερα κηρών,
ανάπηρων, άσθενών, φυλακισμένων, αλλά
καί ΑΓΑΜΩΝ μητέρων καί γενικά ΕΓΚΥΩΝ, οι
όποιοι πιέζονται γιά ΕΚΤΡΩΣΗ (βλ. σελ. 4 καί
18), γίνονται κατ' έξάίρεση δεκτές. ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ
ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ έγκυρα: πιστοποιητικό
οικογενειακής καταστάσεως, υγείας-Κρατικού
Νοσοκομείου κλπ., καθώς καί οικογενειακή
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ (καθαρή καί σοβαρή).

Δ Ε Χ Ο Μ Α Σ Τ Ε - ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ :

• **ΔΩΡΕΕΣ-ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΕΙΔΗ:**
τροφήμα, ίματισμό καινούργη ή σέ καλή καί
καθαρή κατάσταση, κλινοσκεπάσματα καί
έπιπλα, οικιακά σκεύη κλπ., βιβλία, σχολικά
είδη, παιχνίδια, αλλά καί ΟΙΚΙΕΣ ή ΟΙΚΟΠΕΔΑ,
όπως καί παντός είδους ΔΩΡΕΑ χάρη των
συγχρόνων ήρώων Πολυτέκνων Άδελφών
μας, πού άξίζουν τήν ήθική καί ήλική
ένίσχυση όλων μας.

• **ΔΩΡΕΕΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΑ**
κυρίως (βλ. Τραπεζικούς Λογαριασμούς μας
καί έσώκλειστη Ταχυπληρωμή, σ. 22-23).

Ήμισυς αιώνας ζωής και δράσεως τής Π.Ε.ΦΙ.Π. (1969 - 2019)

Άντωνίου Ε. Άντωνίου, Προέδρου τής Π.Ε.ΦΙ.Π.

Έφέτος, μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, φθάσαμε αἰσίως στόν 50ο χρόνο ἀπό τήν ἑναρξη τῆς δράσεως τῆς Π.Ε.ΦΙ.Π. Κατά τήν πρώτη δεκαετία δέν εἶχαμε ἐκδώσει ἔντυπο ἀναφορικά μέ τή δράση τοῦ Συλλόγου μας. Τά δημοσιεύματα πού ἀφοροῦσαν θέματα τῆς Ἑνώσεώς μας γίνονταν μέσω τῆς ἀγωνιστικῆς χριστιανικῆς ἐφημερίδας «Ορθόδοξος Τύπος». Οἱ οικονομικές ἐνισχύσεις τοῦ Συλλόγου προήρχοντο ἀρχικά ἀπό τά ἴδια τά ἰδρυτικά μέλη, καθώς καί ἀπό τίς οἰκογένειές τους. Ἐπί σειρά ἐτῶν προσέφεραν ἐκτός ἀπό μεγάλα χρηματικά ποσά, ἀκάματο ἐθελοντική ἐργασία ὑπέρ τῶν ἐμπεριστατων ἀδελφῶν ἡρώων Πολυτέκνων.

Ὁ γράφων τό παρόν καί Πρόεδρος τῆς Π.Ε.ΦΙ.Π. μαζί μέ τόν ἀείμνηστο π. Νικόδημο Μπιλάλη († 2014), ἀγωνισθήκαμε μέ ὅλη μας τήν ψυχή ἐναντίον τῶν ἐκτροῶσεων, ἐνημερώνοντας μέ ἐμπεριστατωμένο τρόπο γιά τό ἀποτρόπαιο αὐτό ἔγκλημα καί ταυτόχρονα βοηθώντας ὅσες ἄγαμες ἤ ἔγγαμες ἀντιμετώπιζαν τόν πειρασμό μιᾶς ἐκτροῦσης. Τό περιοδικό μας στάθηκε τό πολυτιμότερο ἐργαλεῖο μας γιά τό σκοπό αὐτό.

Τό πρώτο τεῦχος του κυκλοφόρησε τό 1977 καί γνωστοποιοῦσε στό ἀναγνωστικό κοινό τί εἴμεθα, τί κάνουμε καί τί ζητοῦμε. Ἐκτοτε κυκλοφορεῖ ἀνά τρίμηνο, δωρεάν, ἀπανταχοῦ γῆς, ὅπου ὑπάρχουν Ἕλληνες. Εἶναι δέ συγκινητική ἡ ἀνταπόκριση τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ὁμογένειας πού διακρίνει στήν ἀφυπνιστική δράση μας τήν ἀγωνία καί τήν προσπάθεια γιά τό μεῖζον θέμα τῆς ὑπογεννητικότητας καί ἀνταποκρίνεται μέ ἀγάπη καί θυσία. Τούς εὐχαριστοῦμε ὅλους θεορά.

Μέ πενιχρά μέσα καί ἐλάχιστους συνεργάτες ἀρχικά, φθάσαμε στό σήμερα μέ 2.000 οἰκογένειες ἐγγεγραμμένες στό ἐνεργό ἀρχεῖο μας (ἐνώ στίς 10.000 ἀνέρχονται οἱ Οἰκογένειες πού ἔχουν βοηθηθεῖ ἀπό τήν Π.Ε.ΦΙ.Π. ἀπό τῆς ἰδρύσεώς της), ἔχοντας παράλληλα συγκροτήσει ἕνα ἀξιόμαχο δίκτυο ἐθελοντῶν-δωρητῶν-συνεργατῶν πού μᾶς στηρίζει ἀφιλοκερδῶς.

Ήμερ-ωρολόγιο τῆς Π.Ε.ΦΙ.Π.

• ΓΙΑ ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΥΣ:

α) Νομοῦ Ἀτικῆς: Τρίτη καί Παρασκευή 10.00 π.μ. - 2.00 μ.μ.

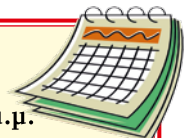
β) Ἐπαρχίας: Δευτέρα καί Πέμπτη 10.00 π.μ. - 2.00 μ.μ.

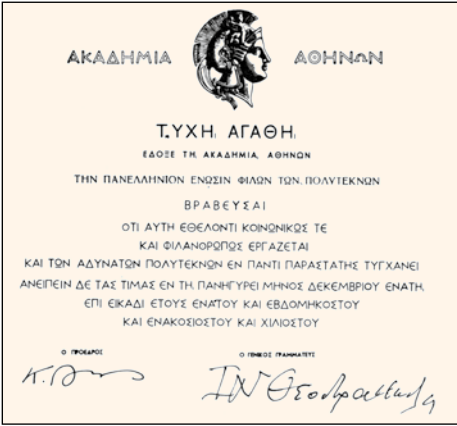
Γιά τήν καλύτερη ἐξυπηρέτησή σας, παρακαλοῦμε θερμά νά προηγεῖται τηλεφώνημα.

• ΓΙΑ ΦΙΛΟΥΣ - ΔΩΡΗΤΕΣ:

Καθημερινά 7.30 π.μ. - 8.00 μ.μ. καί Σάββατο 7.30 π.μ. - 2.00 μ.μ.

- ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, γιά Πολυτέκνους καί τά τέκνα τους: Τρίτη καί Πέμπτη 7.30 π.μ. - 3.00 μ.μ., ☎ 210.38.08.826 (Υπεῦθ.: Στέφανος Σωτηρίου).

Ἡ μικρή καί φτωχή Π.Ε.ΦΙ.Π. ἀγωνίζεται σέ πείσμα τῶν καιρῶν νά εἶναι ἕνας ἀποτελεσματικός **Σταθμός Πρώτων Βοηθειῶν**, ὅπως χαρακτηριστικά τήν ἀποκαλοῦσε ὁ μακαριστός π. Νικόδημος Μπιλάλης. Πραγματικά, καθημερινά προσπαθοῦμε νά παραστεκόμαστε στίς ἔκτακτες ἀνάγκες τῶν ἡρώων ἀδελφῶν μας Πολυτέκνων, πάντοτε βέβαια χάρι στήν ἀρωγή τῶν Δωρητῶν-Φίλων μας.

Δέν ὑπερηφανεύεται ἡ Π.Ε.ΦΙ.Π., διότι πιστεύει ὅτι τό εὐλογημένο ἔργο της εἶναι τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Παναγίας μας. Ἐμεῖς ἀπλά γινόμαστε τό μέσον γιά τήν πραγμάτωσή του.

Ἐγώ προσωπικά, ὡς πρόεδρος, συγχαίρω καί εὐχαριστῶ τά Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς Συνεργάτες τῆς Π.Ε.ΦΙ.Π., ἀλλά κυρίως ὅλους τοὺς Δωρητές, ἐπωνύμους καί ἀνωνύμους, γιά τήν ἐπί μακρόν διακονία καί στήριξή τους στό ἔργο αὐτό, πού οὐσιαστικά εἶναι καί δικό τους ἔργο. Ἐπιθυμῶ, ὀλοκληρώνοντας καί ἐπ' εὐκαιρία τῆς 25ης Μαρτίου, τῆς Ἐθνικῆς μας Ἐπετείου, νά εὐχηθῶ ὁ Καλός Θεός μας νά εὐλογήσει ἄλλη μιὰ φορά τό Ἔθνος μας, ἀποτρέποντας τόν ἀφανισμό μας καί ὀδηγώντας μας, ὅπως τότε, στήν Ἐθνική μας Παλλιγγενεσία.

ΞΕΡΕΤΕ τί εἶναι καί τί προσφέρει ὁ ΠΑ.ΣΥ.Π.Α.Π. («Πανελλήνιος Σύνδεσμος Προστασίας Ἀγεννήτου Παιδιοῦ»);

ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ σωστά τίς ΓΥΝΑΙΚΕΣ — καί τῆς ἐφηβικῆς καί προεφηβικῆς ἡλικίας νέες, ἀλλά καί γενικά τοὺς ΝΕΟΥΣ —, ὥστε νά μὴ καταλιξοῦν ΠΟΤΕ στήν τραγική ΕΚΤΡΩΣΗ (οὔτε τῆ χειρουργική οὔτε τῆ φαρμακευτική, ἔστω κάποιων ὥρων καί ἡμερῶν, μέ ὅποιαδήποτε μορφή ἀντισυλληπτικῶν: «χάπι ἐπόμενης ἡμέρας» κ.λπ., ὅπως καί μέ «σπιράλ», πού εἶναι πρῶτη ΕΚΤΡΩΣΗ-ΦΟΝΟΣ), ἀλλ' οὔτε καί στή ΣΤΕΙΡΩΣΗ. (Οἱ Ἱεροί Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας «κανονίζουν» τήν ἔκτρωση μέ πολυετή στέρωση τῆς θ. Κοινωνίας καί τῆ στείρωση μέ ζετή ἀφορισμό). Συνυπεύθυνοι εἶναι καί οἱ ἄνδρες-σύζυγοι, ἀλλά καί «στόρφοιοι», ὅπως καί οἱ ἰατροί, οἱ φαρμακοποιοί καί οἱ λοιποὶ συνεργοῦντες...

Κάθε ΓΥΝΑΙΚΑ λοιπόν «ΑΓΑΜΗ», ἀλλά καί ΕΓΓΑΜΗ, πού ἀντιμετωπίζει πειρασμό ἢ κίνδυνο ΕΚΤΡΩΣΕΩΣ ἢ ΣΤΕΙΡΩΣΕΩΣ, ἄς μὴ δυσκολεθεῖ νά ἐπικοινωνήσει μέ τόν ΠΑ.ΣΥ.Π.Α.Π., πού συστεγάζεται καί συνεργάζεται μέ τήν Π.Ε.ΦΙ.Π. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά ὅσους γνωρίζουν ἐργάτες, πού κινδυνεύουν νά ὀδηγηθοῦν σέ ἔκτρωση. Γράψτε ἢ τηλεφωνεῖστε ἢ ἐπισκεφθεῖτε μας. Ἡ ΑΝΩΝΥΜΙΑ εἶναι σεβαστή. ΠΡΟΣΟΧΗ ἐπίσης καί ἀποφυγή ἀπό τά «Κέντρα Οἰκογενειακοῦ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ», πού συνιστοῦν ἀντισύλληψη, ἀλλά καί ΕΚΤΡΩΣΗ!... Μακριά ἀπό τέτοια κέντρα, πού δυστυχῶς προπαγανδίζονται καί διαφημίζονται πιεστικά... Ζητήστε μας σχετικά ἔντυπα, πού διαθέτομε ΔΩΡΕΑΝ, ὅπως καί κάθε παρεχόμενη βοήθεια γίνεται ΔΩΡΕΑΝ. Συμβουλευθεῖτε καί ἔμπειρο Πνευματικό.

Τηλέφωνα ἐπικοινωνίας: 210-38.38.496, 210-38.22.586, FAX: 210-38.39.509. E-mail: info@pefip.gr

**Ἀφήστε με
νά ζήσω!**

Θ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Σεβασμ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου & Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου

Ἡ ἐορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου εἶναι Δεσποτικο-θεομητορική Ἑορτή. Αὐτό σημαίνει ὅτι εἶναι Δεσποτική ἐπειδὴ ἀναφέρεται στὸν Δεσπότη Χριστό, ὁ ὁποῖος συνελήφθη στήν γαστέρα τῆς Θεοτόκου, καί Θεομητορική ἐορτή ἐπειδὴ ἀναφέρεται στό πρόσωπο ἐκεῖνο πού συνετέλεσε στήν σύλληψη καί τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, δηλαδή τήν Παναγία.

Ἡ Θεοτόκος Μαρία ἔχει μεγάλη ἀξία καί σπουδαία θέση στήν Ἐκκλησία, ἀκριβῶς γιατί ἦταν τό πρόσωπο ἐκεῖνο πού περίμεναν ὅλες οἱ γενεές, καί αὐτή ἔδωσε στὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ τήν ἀνθρώπινη φύση. Ἔτσι, τό πρόσωπο τῆς Θεοτόκου συνδέεται στενά μέ τό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Καί ἡ ἀξία τῆς Παναγίας δέν ὀφείλεται μόνον στίς ἀρετές της, ἀλλά κυρίως στὸν καρπό τῆς κοιλίας της. Γι' αὐτό, ἡ Θεοτοκολογία συνδέεται στενότερα μέ τήν Χριστολογία. Ὅταν κάνουμε λόγο γιά τόν Χριστό δέν μπορούμε νά ἀγνοήσουμε αὐτήν πού τοῦ ἔδωσε σάρκα, καί ὅταν κάνουμε λόγο γιά τήν Παναγία, ἀναφερόμαστε ταυτόχρονα καί στὸν Χριστό, γιατί ἀπό Αὐτόν ἀντλεῖ Χάρη καί ἀξία. Αὐτό φαίνεται καθαρά στήν ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν, στήν ὁποία ὑμνεῖται ἡ Θεοτόκος, ἀλλά πάντοτε ἐν συνδυασμῶ μέ τό ὅτι εἶναι μητέρα τοῦ Χριστοῦ: «Χαῖρε ὅτι ὑπάρχεις βασιλέως καθέδρα, χαῖρε ὅτι βαστάζεις τὸν βαστάζοντα πάντα».

Αὐτός ὁ σύνδεσμος Χριστολογίας καί Θεοτοκολογίας φαίνεται καί στήν ζωὴ τῶν ἁγίων. **Ἐνα χαρακτηριστικό γνώρισμα τῶν ἁγίων, πού εἶναι τὰ πραγματικά μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ὅτι ἀγαποῦν τήν Παναγία. Εἶναι ἀδύνατον νά ὑπάρχη ἅγιος ὁ ὁποῖος δέν τήν ἀγαπᾷ.**

α'. Τί σημαίνει Εὐαγγελισμός

Ὁ Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου εἶναι ἡ ἀρχὴ ὅλων τῶν Δεσποτικῶν ἐορτῶν. Στό ἀπολυτίκιο τῆς ἐορτῆς ψάλλουμε: «*σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἢ φανέρωσις...*». Τό περιεχόμενο τῆς ἐορτῆς ἀναφέρεται στό γεγονός κατὰ τό ὁποῖο ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ – ὁ ἄγγελος ἐκεῖνος μέ τόν ὁποῖο συνδέονται ὅλα τὰ γεγονότα πού ἔχουν σχέση μέ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ – ἐπισκέφθηκε μέ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ τήν Παναγία καί τήν πληροφόρησε ὅτι ἔφθασε ὁ καιρὸς τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, καί ὅτι αὐτὴ θά γίνῃ ἡ μητέρα Του. (Βλ. Λουκᾶ α' 26-56).

Ἡ λέξις «εὐαγγελισμός» ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἐπὶ μέρους λέξεις, ἥτοι εὖ καί ἀγγελία, καί δηλώνει τήν καλὴ εἶδηση, τήν καλὴ ἀγγελία. Πρόκειται γιά τήν πληροφορία πού δόθηκε διὰ τοῦ ἀρχαγγέλου ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ θά ἐνανθρωπήσῃ γιά τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Οὐσι-

αστικά πρόκειται για τήν εκπλήρωση τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Θεοῦ, πού δόθηκε μετά τήν πτώση τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὔας (βλ. Γεν. γ' 15), ἡ ὁποία λέγεται πρωτευαγγέλιο. Γι' αὐτό, ἡ πληροφορία τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ μεγαλύτερη εἶδηση μέσα στήν ἱστορία.

Κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή¹, τό εὐαγγέλιο τοῦ Θεοῦ εἶναι πρεσβεία τοῦ Θεοῦ καί παράκληση στους ἀνθρώπους διά τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ Του. Παράλληλα εἶναι καί ἡ καταλλαγή τῶν ἀνθρώπων μέ τόν Πατέρα, ὁ Ὅποιος δίνει ὡς μισθό τήν ἀγέννητη θέωση σέ αὐτούς πού ὑπακούουν στόν Χριστό. Ἡ θέωση λέγεται ἀγέννητη γιατί δέν γεννᾶται, ἀλλά φανερώνεται στους ἀξίους. Ἐπομένως, ἡ θέωση πού προσφέρεται διά τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Χριστοῦ δέν εἶναι γέννηση, ἀλλά φανέρωση διά τῆς ἐνυποστάτου ἐλλάμψεως σέ αὐτούς πού εἶναι ἀξιοί αὐτῆς τῆς ἀποκαλύψεως.

Ἡ καλή ἀγγελία, τό εὐαγγέλιο, ὁ εὐαγγελισμός εἶναι διόρθωση τῶν γεγονότων πού ἔγιναν στήν ἀρχή τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου, στόν αἰσθητό Παράδεισο τῆς Ἐδέμ. Ἐκεῖ ἀπό γυναίκα ἄρχισε ἡ πτώση καί τά ἀποτελέσματά της, ἐδῶ ἀπό γυναίκα ἄρχισαν ὅλα τά ἀγαθά. Ἔτσι, ἡ Παναγία εἶναι ἡ νέα Εὔα. Ἐκεῖ ὑπῆρχε ὁ αἰσθητός Παράδεισος, ἐδῶ ἡ Ἐκκλησία. Ἐκεῖ ὁ Ἀδάμ, ἐδῶ ὁ Χριστός. Ἐκεῖ ἡ Εὔα, ἐδῶ ἡ Μαρία. Ἐκεῖ ὁ ὄφιν, ἐδῶ ὁ Γαβριήλ. Ἐκεῖ ὁ ψιθυρισμός τοῦ δράκοντος-ὄφεως στήν Εὔα, ἐδῶ ὁ χαιρετισμός τοῦ ἀγγέλου στήν Μαρία (Ἰωσήφ Βουέννι-ος²). Μέ αὐτόν τόν τρόπο διορθώθηκε τό σφάλμα τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὔας.

β'. Ἡ θέωση τῆς Παναγίας

Ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ ἀπεκάλεσε τήν Παναγία «κεχαριτωμένη». Τῆς εἶπε: «Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετά σου, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν» (Λουκ. α' 28-29). Ἡ Παναγία ἀποκαλεῖται «κεχαριτωμένη» καί χαρακτηρίζεται «εὐλογημένη», ἀφοῦ ὁ Θεός εἶναι μαζί της.

Κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ, καί ἄλλους ἁγίους Πατέρας, ἡ Παναγία εἶχε ἤδη χαριτωθῆ, καί δέν χαριτώθηκε τήν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Παραμένοντας μέσα στά Ἅγια τῶν Ἁγίων τοῦ Ναοῦ ἔφθασε στά ἅγια τῶν ἁγίων τῆς πνευματικῆς ζωῆς, πού εἶναι ἡ θέωση. Ἐάν τό προαύλιο τοῦ Ναοῦ προοριζόταν γιά τούς προσηλύτους καί ἐάν ὁ κυρίως Ναός γιά τούς ἱερεῖς, τά Ἅγια τῶν Ἁγίων προοριζόνταν γιά τόν ἀρχιερέα. Ἐκεῖ εἰσηλθε ἡ Παναγία, δεῖγμα ὅτι ἔφθασε στήν θέωση. Εἶναι γνωστόν ὅτι στήν χριστιανική ἐποχή ὁ νόρθηκας προοριζόταν γιά τούς κατηγουμένους καί τούς ἀκαθάρτους, ὁ κυρίως ναός γιά τούς φωτισθέντας, τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, καί τά Ἅγια τῶν Ἁγίων γι' αὐτούς πού ἔφθασαν στήν θέωση.

Ἔτσι, ἡ Παναγία εἶχε φθάσει στήν θέωση καί πρὶν ἀκόμη δεχθῆ τήν ἐπίσκεψη τοῦ ἀρχαγγέλου. Γιά τόν σκοπό αὐτό χρησιμοποίησε μία εἰδική μέθοδο Θεογνωσίας καί Θεοκοινωνίας, ὅπως ἐξηγεῖται θαυμάσια καί θεόπνευστα ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς³. Πρόκειται γιά τήν ἡσυχία, τήν ἡσυχαστική ὁδό. Κατάλαβε ἡ Παναγία ὅτι δέν μπορεῖ κανεὶς νά φθάσῃ στόν Θεό μέ τήν λογική, τήν αἴσθηση, τήν φαντασία καί τήν ἀνθρώπινη δόξα, ἀλλά διά τοῦ νοῦ. Ἔτσι νέκρωσε ὅλες τίς δυνάμεις τῆς ψυχῆς πού προέρχονται ἀπό τήν αἴσθηση, καί διά τῆς νοερᾶς προσευχῆς ἐνεργοποίησε τόν νοῦ. Μέ αὐτόν τόν τρόπο ἔφθασε στήν

έλλαμψη και τήν θέωση. Καί γι' αὐτό ἀξιώθηκε νά γίνη Μητέρα τοῦ Χριστοῦ, νά δώση τήν σάρκα της στόν Χριστό. Δέν εἶχε ἀπλῶς ἀρετές, ἀλλά τήν θεοποιό Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Παναγία εἶχε τό πλήρωμα τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, συγκριτικά μέ τούς ἀνθρώπους. Βέβαια, ὁ Χριστός, ὡς Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἔχει ὄλο τό πλήρωμα τῶν Χαρίτων, ἀλλά και ἡ Παναγία ἔλαβε τό πλήρωμα τῆς Χάριτος ἀπό τό πλήρωμα τῶν Χαρίτων τοῦ Υἱοῦ της. Γι' αὐτόν τόν λόγο σέ σχέση μέ τόν Χριστό εἶναι κατώτερη, ἀφοῦ ὁ Χριστός εἶχε τήν Χάρη κατά φύσιν, ἐνῶ ἡ Παναγία κατά μετοχήν, σέ σχέση ὁμως μέ τούς ἀνθρώπους εἶναι ἀνώτερη.

Ἡ Παναγία εἶχε τό πλήρωμα τῆς Χάριτος, ἐκ τοῦ πληρώματος τῶν Χαρίτων τοῦ Υἱοῦ της, πρό τῆς συλλήψεως, κατά τήν σύλληψη και μετά τήν σύλληψη. Πρό τῆς συλλήψεως τό πλήρωμα τῆς Χάριτος ἦταν τέλειο, κατά τήν σύλληψη ἦταν τελειότερο και μετά τήν σύλληψη ἦταν τελειότατο (ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης⁴). Μέ αὐτόν τόν τρόπο ἡ Παναγία ἦταν παρθένος κατά τό σῶμα και παρθένος κατά τήν ψυχή. Καί αὐτή ἡ σωματική της παρθενία εἶναι ἀνώτερη και τελειότερη ἀπό τήν ψυχική παρθενία τῶν ἀγίων, πού ἐπιτυγχάνεται μέ τήν ἐνέργεια τοῦ Παναγίου Πνεύματος...

(Απόσπασμα ἀπό τό βιβλίο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, «Οἱ Δεσποτικές Ἑορτές», ἐκδ. Ἱ. Μονῆς Γενεθλίου Θεοτόκου - Πελαγίας, ⁴2013, σελ. 23-26).

Σημειώσεις Συντάξεως:

1. Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, Ἄπαντα, Πρὸς Θαλάσσιον τὸν ὀσιώτατον πρεσβύτερον και ἡγουμένον, *Περὶ Διαφόρων ἀπόρων τῆς θείας Γραφῆς*, PG 90, 637.

2. Ἰωσήφ Βυρέννιου, Μοναχοῦ, *Τὰ Εὐρεθέντα*, τόμ. Β', Λόγος πρῶτος, *Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν*, Λειψία 1768, σελ. 61.

3. Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμά, *Ὁμιλία ΝΓ'*, *Εἰς τὴν πρὸς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων Εἴσοδον και τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ Βίον τῆς Παννυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου και Ἄειπαρθένου Μαρίας*, ΕΠΕ, τόμ. 11ος, σελ. 328.

4. Ἁγίου Νικόδημου τοῦ Ἄγιορείτου, *Ἑορτοδρόμιον, ἥτοι ἐρμηνεῖα εἰς τοὺς Ἀσματικούς Κανόνας τῶν Δεσποτικών και Θεομητορικών Ἑορτῶν, Ἑρμηνεῖα εἰς τὴν Δ' Ὠδὴ τοῦ Κανόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ*, ἐκδ. «Ὀρθόδοξος Κυψέλη», Θεσ/νίκη 1987, σελ. 413.

Ὁ Ἅγιος Νικόδημος στά Προλεγόμενα τοῦ Κανόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἀγαλλόμενος ἀναφωνεῖ: «*Εὐαγγελισμός, ἀδελφοί, και ποῖος νὰ μὴ χαρῆ εἰς τοιοῦτον κοσμοχαρμόσνον μῆνυμα; Εὐαγγελισμός, και ποῖος ὀρθόδοξος νὰ μὴ εὐφρανθῆ κατά τήν καρδίαν; Τριπλασιάζω τὴν φωνήν, Εὐαγγελισμός, και τίς νὰ μὴ λάβῃ εἰς τὴν ψυχὴν του πνευματικὸν ἐνθουσιασμόν, και πανευφρόσνον ἀγαλλίασιν; Ἐπειδὴ δὲ ὁ Εὐαγγελισμός οὗτος δὲν δίδει καλὰ μηνύματα διὰ μάταια πράγματα: ἥτοι διὰ φθαρτὰς ἡδονάς, διὰ προσκαιροὺς δόξας, και διὰ ρέοντα πλοῦτον, ἀλλὰ φέρει εἰς ἡμᾶς χαροποιὰ και οὐράνια εὐαγγέλια διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, διὰ τὴν ἀνεκλάλητον χαρὰν τῆς Θεοτόκου, διὰ τὴν ἀνάπλασιν ὄλου τοῦ Κόσμου, και διὰ τὴν αἰώνιον σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων· τούτου χάριν, πῶς δὲν χρωστέι κάθε Χριστιανὸς νὰ λάβῃ, ὄχι ἀπλὴν ἢ διπλὴν, ἀλλὰ τριπλὴν και πολλαπλάσιον τὴν χαρὰν; Ἡ πῶς δὲν πρέπει νὰ σκιρτήσῃ τῷ πνεύματι κάθε ὀρθόδοξος, χαρὰν ἰδικὴν του τὴν χαρὰν τῆς Θεοτόκου νομιζῶν;...» (Ἁγίου Νικόδημου, *Ἑορτοδρόμιον*, ἔ.α., σελ. 377).*

Ἐλεημοσύνη: ἡ ἔμπρακτὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἀγάπης!

«Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες, ἤδη τὸ Πάσχα, ἡ χαρμόσυνη ἡμέρα, ἡ πάσης εὐφροσύνης καὶ θυμηδίας, τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως κατὰ περίοδον τοῦ χρόνου παραγινομένης αἰεὶ μᾶλλον δὲ καθ' ἐκάστην καὶ ἀεννάως γινομένης ἐν τοῖς εἰδόσι τὸ μυστήριον ταύτης, χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως ἀφάτου ἐπλήρωσε τὰς καρδίας ἡμῶν, λύσσα ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῆς πανσέπτου νηστείας τὸν κόπον ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τελειώσσα καὶ ἅμα παρακαλέσσα ἡμῶν τὰς ψυχάς, διὸ καὶ πρὸς ἀνάπαισιν καὶ εὐχαριστίαν πάντας ὁμοῦ τοὺς πιστοὺς προσκαλεσαμένη, ὡς ὁράτε, διήλθεν» (Ἵσος Συμεῶν ὁ Νεὸς Θεολόγος, Κατηχήσεις καὶ Εὐχαριστία, Λόγος Γ').*

Ὅμως, δυστυχῶς, ἐνῶ «Ἀνάστασιν Χριστοῦ οἱ πλείονες (= περισσότεροι) μὲν τῶν ἀνθρώπων πιστεύουσιν, ὀλίγοι δὲ λίαν (= πολὺ λίγοι) εἰσὶν οἱ καὶ ταύτην βλέποντες καθαρῶς» (ἔ. ἀ.), καὶ αὐτὸ συμβαίνει γιὰ μᾶς διαφεύγει τὸ μυστικὸ τῆς νόημα. **Τὸ δὲ μυστικὸ νόημα τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ, τῆς Σταυρικῆς Του θυσίας καὶ βεβαίως τῆς Ἀναστάσεώς Του, ἀνακεφαλαιώνεται στὴν ἄπειρη Ἀγάπη Του πρὸς τὸ πλάσμα Του, τὸν ἄνθρωπο:** «οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. 3, 16). «Ταύτης (τῆς ἀγάπης) ἔνεκα ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, δι' ἣν ἐνανθρωπήσας, πάντα ὑπέμεινεν ἐκουσίως τὰ ζωοποιὰ πάθη, ἵνα τὸ οἰκεῖον (= δικό Του) πλάσμα, τὸν ἄνθρωπον, τῶν δεσμῶν ἐλευθερώσῃ τοῦ ἄδου καὶ ἀναλαβὼν εἰς οὐρανοὺς ἀναγάγῃ» (ἔ. ἀ.).

Καὶ αὐτὴν, τὴν ἀγάπη, μᾶς καλεῖ νὰ ἔχουμε μεταξὺ μας, ἐάν θέλουμε νὰ γίνουμε μέτοχοι τῆς χαρᾶς τῆς Ἀναστάσεώς Του. «ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰωάν. 13, 34). Ἄλλωστε, εἶναι μεγάλη ὑποκρισία νὰ λέμε ἢ νὰ θεωροῦμε ὅτι ἀγαπᾶμε τὸ Θεό, πού δὲν βλέπουμε, καὶ νὰ μὴν ἀγαπᾶμε τὸν συνάνθρωπό μας, πού βλέπουμε! «Ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε, τὸν Θεόν, ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν;» (Α' Ἰωάν. 4, 20).

Ἐμπρακτὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης εἶναι ἡ ἀρετὴ τῆς ἐλεημοσύνης. «Ἀγάπη τὴν ἐλεημοσύνη φιλεῖ...» (Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, PG 60, 776). Οἱ Ἅγιοι Πατέρες τὴν παρομοιάζουν μὲ πνευματικὴ τέχνη

* «Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἦρθε τὸ Πάσχα, ἡ χαρμόσυνη μέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ αἰτία κάθε εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιᾶσεως, πού ἔρχεται μία φορὰ τὸν χρόνον ἢ μᾶλλον ἔρχεται καθημερινὰ καὶ συνεχῶς σ' ἐκείνους πού κατανοοῦν τὸ μυστικὸ τῆς νόημα. Ἦρθε καὶ γέμισε τίς καρδιές μας χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση λύνοντας τὸν κόπο τῆς πάνσεπτης νηστείας καὶ τελειοποιώντας καὶ παρηγορώντας τίς ψυχές μας». (Μετάφραση ἀπὸ τὸ βιβλίον: «Σταυροαναστάσιμα», ἐκδ. Ἰ. Μονῆς Ἁγίου Συμεῶν Νέου Θεολόγου, Τ.Κ. 190 14 - Κάλαιος Ἀττικῆς).

καί μάλιστα ὡς τήν πιό ἀγαθή καί ἀνώτερη ἀπ' ὄλες: «εὐδηλον ὅτι καί τέχνη καί τεχνῶν ἀπασῶν αὕτη ἀμείνων... Ὅτι τέχνη τίς ἐστίν ἡ ἐλεημοσύνη, ἐν οὐρανῷ τὸ ἐργαστήριον ἔχουσα, καί διδάσκαλον οὐκ ἄνθρωπον, ἀλλὰ Θεόν» («εἶναι προφανές ὅτι αὕτη εἶναι καλύτερη ἀπ' ὄλες τίς τέχνες... Ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι μιά τέχνη πού ἔχει τὸ ἐργαστήριον στόν οὐρανό κι ἔχει διδάσκαλο τὸ Θεό κι ὄχι ἄνθρωπο». Ἁγ. Ἰω. Χρυσόστομος, Ρ.Γ. 58, 522).

Οὐρανοδίδακτη, λοιπόν, τέχνη ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ ὁποία «οὐ ὑποδήματα ἡμῖν ἐργάζεται, οὐδὲ ἱμάτια ὑφαίνει, οὐδὲ οἰκίας οἰκοδομεῖ τὰς πηλίνας ἀλλὰ ζῶν ἀιώνιον προξενεῖ, καί τῶν τοῦ θανάτου χειρῶν ἐξαρπάζει, καί ἐκατέρω τῇ ζωῇ λαμπροὺς ἀποφαίνει, καί οἰκοδομεῖ τὰς μονὰς ἐν οὐρανοῖς, καί τὰς σκηναὺς ἐκείνας τὰς αἰωνίους...» (ἔ. ἀ., Ρ.Γ. 58, 522).

Καί τώρα πού φθάσαμε στό τέρας τῆς νηστείας καί ἐνατενίζουμε τὸ ἀνέσπερο Φῶς τῆς Ἀναστάσεως Χριστοῦ, ἅς ἐξετάσουμε τὸν ἐαυτό μας ἐάν τὸ μισθὸ τῆς νηστείας τὸν ἐπενδύσαμε μέ τὴν ἐλεημοσύνη στήν πνευματικὴ τράπεζα τοῦ Οὐρανοῦ, γιατί ἐάν δέν φροντίσαμε νά τὸ κάνομε, ἄδικα κοπιάσαμε: «κἂν νηστεύης χωρὶς ἐλεημοσύνης, οὐδὲ νηστεία τὸ πρᾶγμα λογίζεται...» (ἔ. ἀ., Ρ.Γ. 58, 710). Ἔστω καί ἀπὸ τὸ ὑστέρημα μας, πρέπει νὰ μοιραζόμαστε τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, πού ὁ Θεὸς μᾶς παρέχει, μέ τοὺς «ἐλαχίστους» ἀδελφούς Του, ὥστε νά μὴ εἶμαστε ὑπόλογοι ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως, ἀλλὰ νά ἀξιωθοῦμε ν' ἀκούσουμε τὴ γλυκυτάτη Του φωνή νά μᾶς λέει: «δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ἐπείνασα γὰρ καί ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καί ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην καί συνηγάγετέ με, γυμνὸς καί περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καί ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην καί ἤλθετε πρὸς με...» (Ματθ. 25, 34-36).

Καί μόνο ἡ ἐξοικονόμηση κάποιων χρημάτων ἀπὸ τὴ νηστεία καί ἡ προσφορά τοὺς στοὺς ἔχοντες ἀνάγκη, πολλαπλασιάζει τὸν πνευματικὸ μισθὸ τῆς νηστείας μας. Ἀπὸ τοὺς πρωτοχριστιανικοὺς αἰῶνες, καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἅγιος Ἀριστείδης ὁ Ἀπολογητῆς (2^ο αἰ. μ.Χ.), οἱ Χριστιανοί, ὅταν μάθαιναν ὅτι κάποιος δέν εἶχαν τὰ ἀπαραίτητα, νήστευαν 2-3 ἡμέρες καί αὐτὰ πού ἐξοικονομοῦσαν τὰ ἔστελναν σ' αὐτούς: «εἰ δέ τις δοῦλος ἐστίν ἢ πένης νηστεύουσιν ἡμέρας β' ἢ καὶ γ' καὶ ὅτι μέλλουσιν ἑαυτοῖς τιθεῖναι πέμπουσιν ἐκεῖνοις...» (Ἁγίου Ἀριστείδου, Ἀπολογία 15, 7-8, ΒΕΠΕΣ 3, 149, 19). Αὐτὸ τὸ εὐλογημένο «τυπικὸ» προτείνουν πολλοὶ πνευματικοὶ πατέρες καί ἐφαρμοζοῦν, τὸ κατὰ δύναμη, ἀκόμη καί σήμερα, πολλοὶ συνειδητὰ πιστοὶ ἀδελφοί μας, καθ' ὅλη τὴν Ἁγία Τεσσαρακοστή.

Τὸ «κέρδος» τους, ἀπ' αὐτὴ τὴν προσφορά ἀγάπης, εἶναι ἀνυπολόγιστο καί ἡ «ἐπένδυση» αἰώνια, γιατί τελικὸς ἀποδέκτης τῆς ἐλεημοσύνης εἶναι ὁ Χριστός: «Χριστὸν ἐνδύεις πτωχὸν ἐνδύων» (Ἁγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Ρ.Γ. 49, 333), ὁ Ὅποιος δέχεται τὴ δική μας «δωρεά» στόν συνάνθρωπό μας, ὡς «δάνειο» πρὸς τὸν ἴδιο: «ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανεῖζει Θεῷ» (Παροιμ. 19, 17)! Κι ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων: «Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς λαμβάνει δανεικὸν ἐκεῖνο, ὅπου δίδεις τοῦ πτωχοῦ, ἀνάγκη εἶναι νά σοῦ τὸ πληρώσῃ ἕναν καιρὸν μὲ πολλὴν ὠφέλειαν, καί μὴ βαρυνκαρδῆς ἐὰν βραδύνη, ὅτι ὅσον ἀργήσῃ, τόσον

περισσότερον ὄφελος λαμβάνεις...» (Ἀγαπίου Μοναχοῦ, Παράδεισος, Βενετία 1840, σελ. 148).

Δέν πρέπει νά λησμονοῦμε, ὅτι ὅσο καί ἄν πιστεύουμε, δίχως ἔργα ἀγάπης, δίχως ἐλεημοσύνη, δέν πρόκειται νά γίνουμε τέκνα τοῦ Θεοῦ: «Ἄνευ γάρ ἔργων, μὴ πλανᾶσθε, οὐδὲν ἡμᾶς ἡ πίστις μόνη ὠφελήσει· νεκρὰ γάρ ἐστί, νεκροὶ δέ ζωῆς οὐ γίνονται μέτοχοι, εἰ μὴ πρότερον διὰ τῆς τῶν ἐντολῶν ἐργασίας ταύτην ζητήσουσιν. Ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ τούτῃ ἀναφύεται (= φυτρώνει) ὥσπερ τις πολύχους (= γόνιμος) καρπὸς ἐντὸς ἡμῶν ἡ ἀγάπη, ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ πρὸς τὸν πλησίον συμπάθεια, ἡ πραότης, ἡ ταπεινῶσις, ἡ ὑπομονὴ τῶν πειρασμῶν, ἡ ἀγνεΐα, ἡ καθαρότης τῆς καρδίας, δι' ἧς καταξιούμεθα ὁρᾶν τὸν Θεόν...» (Ὅσιος Συμεῶν ὁ Νέος Θεολόγος, Κατηχήσεις καὶ Εὐχαριστίαι, Λόγος Η', 165).

Ἐλεημοσύνη, ὅμως, δέν λογίζεται μόνο ἡ προσφορά ὑλικῶν ἀγαθῶν. Ἐλεημοσύνη λογίζεται κι ἕνας καλὸς λόγος, μιὰ σωματικὴ διακονία, μιὰ προσευχή, μιὰ συγγνώμη, ἕνα δάκρυ, ἕνας λόγος Θεοῦ: «Οὐ μόνον διὰ μεταδόσεως χρημάτων ἢ διάθεσις τῆς ἀγάπης γνωρίζεται, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον διὰ μεταδόσεως λόγου Θεοῦ καὶ σωματικῆς διακονίας» (Ὅσιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητῆς, P.G. 90, 965).

Βέβαια, γιὰ νά εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη «εὐάρεστη τῷ Κυρίῳ» πρέπει νά γίνε-
ται μέ ταπεινῶσι, ἀλλιῶς, ἀλίμινο, ὁμοιάζει μ' ἐκείνη τῶν φαρισαίων καὶ κα-
τάκριση προξενεῖ στίς ψυχές μας. Μόνο ὁ συνδυασμὸς ταπεινοφροσύνης καὶ
ἐλεημοσύνης μπορεῖ νά μᾶς ὀδηγήσει στὴ σωτηρία. «Ζηλώσωμεν τοίνυν τὴν
ἀρετὴν ταύτην, καὶ μάλιστα πάντων τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ ἐλεημοσύνην,
ὧν ἄνευ σωθῆναι οὐκ ἔνι» (Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, P.G. 58, 486).

Ἴδού, ἀγαπητοὶ μας ἀδελφοί, **στό πρόσωπο τῶν ἀναγκασμένων ἀδελφῶν μας Πολυτέκνων, πού ἥρωικά ἀνθίστανται στὸν εὐδαιμονι-**

**σμό καὶ στήν φυγοτεκνία τῆς ἐποχῆς μας, βρι-
σκεται ὁ φιλόθρωπος Δεσπότης μας Χριστός.** Ἐνισχύοντάς τους, μέ ὅποιονδήποτε τρόπο καὶ μέσο, «Χριστὸν ἐπισκεψώμεθα, Χριστὸν θερα-
πεύσωμεν, Χριστὸν θρέψωμεν, Χριστὸν ἐνδύ-
σωμεν, Χριστὸν συναγάγωμεν, Χριστὸν τιμή-
σωμεν...» (Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Λόγος 14ος, Περὶ Φιλοπτωχείας, P.G. 35, 909).

Κλείνουμε τὴ σύντομη ἀναφορὰ μας στὴ με-
γάλη καὶ θεοδίδακτη ἀρετὴ τῆς Ἐλεημοσύνης, μέ
τὴν εὐχή, νά μᾶς ἀξιώσει ὁ Πανάγαθος Θεὸς νά
Τόν ἀγαπήσουμε «ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μας καὶ ἐξ
ὅλης τῆς ψυχῆς μας καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοΐας μας
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος μας» καὶ «τὸν πλησίον μας
ὡς ἑαυτόν» (Μάρκ. 12, 30-31). Κι ἔτσι ἐλεοῦντες
καὶ «ἀγαπῶντες ἀλλήλους» (Ἰωάν. 13, 34), νά τύ-
χουμε καὶ τοῦ δικοῦ Του μεγάλου ἐλέους, κατὰ
τούς ἀδιάφυστους λόγους Του: «Μακάριοι οἱ
ἐλεῆμονες ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» (Ματθ. 5, 7).

Ἰ. Γ. Θ.

Τό καντήλι τῆς Παναγίας καί ἡ χήρα μέ τά πέντε παιδιά!

Ἦταν παραμονή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, 24 Μαρτίου τοῦ 1942, καί ἤμασταν στή Δράμα, στήν ἰδιαιτέρα μου πατρίδα. Ἡ ξένη κατοχή ἦταν βουλγάρικη. Οἱ στερήσεις, οἱ ἀρρώστιες καί ἡ πείνα εἶχαν πάρει τρομακτικές διαστάσεις καί ὁ θάνατος θέριζε κάθε μέρα μικροῦς καί μεγάλους καί ἰδιαιτέρως τά παιδιά.

Μεταξύ τῶν συγγενῶν μου εἶχα καί μία μακρινή θεία, χήρα μέ πέντε παιδιά. Τόν ἄνδρα της τόν εἶχαν σκοτώσει οἱ κατακτητές πρὶν ἀπό ἕξι μῆνες στίς σφαγές τῆς 29ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1941.

Ἀπό τρόφιμα τῆς εἶχαν ἀπομείνει ἓνα δάκτυλο ἐλαιόλαδο καί μία χούφτα καλαμποκάλευρο. Ἐκεῖνο, λοιπόν, τό ἀπόγευμα σκέφθηκε ὅτι αὔριο, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἶχε ἔστω καί κάτι λίγο γιά τροφή στά παιδιά: ἓκατό δράμια ἀλευράκι κι ἓνα δάκτυλο λαδάκι.

Ξαφνικά τά μάτια της ἔπεσαν πάνω στό σβησμένο καντήλι, πού ἦταν κρεμασμένο μπροστά στό εἰκονοστάσι.

Καί τότε μπῆκε στό δίλημμα: Τό λαδάκι στά νηστικά παιδιά της ἢ στό εἰκονοστάσι μέ τήν εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ;...

Ἀποφασιστικά ὅμως ἔκαμε τόν σταυρό της καί εἶπε στήν Παναγία:

«Παναγία μου! Ἐγώ θά Σοῦ ἀνάψω τό καντήλι, γιατί ἡ μέρα πού ξημερώνει εἶναι πολύ μεγάλη γιά τήν πίστη μας, ἀλλά καί Σὺ ὅμως ἀνάλαβε νά μοῦ θρέψεις τά παιδιά».

Πῆρε τό λιγοστό λαδάκι καί μ' αὐτό ἄναψε τό καντήλι τῆς Παναγιάς. Τό ἴλαρό του φῶς φώτισε τό φτωχικό σπίτι καί ἡ καρδιά της γέμισε ἀπό γαλήνη. Αὐτό τούς συνόδευσε στή βραδινή τους προσευχή καί στόν ὕπνο τους ὅλο ἐκεῖνο τό ἀξέχαστο βράδυ.

Τήν ἄλλη μέρα, μετά τή Θεία Λειτουργία, ἡ θεία μου ἄνοιξε τό ντουλάπι, γιά νά πάρει τό λιγοστό ἀλεύρι, καί ἔμεινε ἄφωνη. Τί βλέπει; Τό «λαδερό» γεμάτο λάδι μέχρι πάνω, καί δυό σακοῦλες γεμάτες ἀλεύρι καί μακαρόνια!... Σταυροκοπήθηκε ἡ γυναίκα πολλές φορές, δοξάζοντας καί εὐχαριστώντας τόν Θεό καί τήν Παναγία γιά τό μεγάλο θαῦμα, ἀλλά δέν εἶπε σέ κανέναν τίποτα.

Γιά δυό χρόνια οὔτε τό λάδι ἄδειαζε ἀπό τό μπουκάλι, οὔτε καί τό ἀλεύρι «σώθηκε» ποτέ, παρὰ τήν καθημερινή τους χρήση γιά ἕξι στόματα, γιά ἀνταλλαγή μέ ἄλλα τρόφιμα καί γιά κρυφή ἐλεημοσύνη.

Ἀλλά καί τό καντήλι παρέμεινε ἀπό τότε μέρα-νύχτα ἀναμμένο, μαρτυρώντας μέ τό ἄσβεστο φῶς του τή ζωντανή πίστη αὐτῆς τῆς εὐλογημένης γυναίκας.

(Ἀπό τό βιβλίο τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου π. Στεφάνου Ἀναγνωστοπούλου, «Ἐμπειρίες κατά τήν Θεία Λειτουργία», Πειραιάς 2003, σελ. 61).

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΝΤΑΝΗ ΜΑΣ ΕΠΙΚΟΙ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ

- Μᾶς γράφει φοιτήτρια, κόρη Πολυτέκνων...

«Αγαπητοί Φίλοι τῶν Πολυτέκνων χαίρετε.

Όνομάζομαι Θεοδώρα καί εἶμαι φοιτήτρια στό Τμήμα Νοσηλευτικῆς καί σᾶς γράφω γιά νά σᾶς πῶ ἕνα μεγάλο εὐχαριστῶ γιά τή βοήθεια, χρηματική ἀλλά καί σέ εἶδη, πού ἔχετε προσφέρει στήν Οἰκογένειά μας μέχρι τώρα.

Συγκεκριμένα σᾶς εὐχαριστοῦμε γιά τή βοήθειά σας, γιά τά ἐξέταστρα τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς τῆς ἀδελφῆς μου, καθώς καί γιά τό ξεκίνημα τῆς νέας σχολικῆς καί ἀκαδημαϊκῆς μας χρονιάς, ἀλλά καί γιά τίς προηγούμενες συνεισφορές σας.

Σέ λίγους μήνες ἡ μικρότερη ἀδελφή μου θά δώσει γιά τό πτυχίο Lower στά Ἄγγλικά. Σέ περίπτωση πού τά οικονομικά σας τό ἐπιτρέπουν, θά θέλαμε μιά μικρή βοήθεια.

Καί πάλι σᾶς εὐχαριστοῦμε γιά τή μεγάλη στήριξη πού παρέχετε στήν Οἰκογένειά μας καί ζητᾶμε ταπεινά συγνώμη πού γιά ἄλλη μιά φορά σᾶς φέρνουμε σε δύσκολη θέση...» (Θ. Σ., Ν. Αἰτωλνίας, 2. 11. 2018).

Σχόλιο Συντάξεως:

Τό γράμμα αὐτό, τῆς ἀγαπητῆς μας φοιτήτριας, εἶναι ἕνα ἀπό τά πολλά πού λαμβάνουμε ἀπό Πολυτέκνες Οἰκογένει-

ες. Γιά εὐνόητους λόγους δέν δημοσιεύουμε τά στοιχεῖα τους, ὅμως οἱ ἀνάγκες εἶναι ἐπιτακτικές καί μέ «ὄνοματεπώνυμο» (π.χ. Ἐφορία, ΔΕΗ, δίδακτρα κλπ.)!

Ὑπερπολύτεκνη Οἰκογένεια Στεφάνου καί Παναγιώτας ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, μέ 7 παιδιά, γεννημένα ἀπό 2007 ἕως 2016, Ν. Θεσ/νίκης.

Ἄλλη μιά ἀξίεπαινη Οἰκογένεια, πού γνωρίσαμε σχετικά πρόσφατα. Ἐργάζεται ὁ πατέρας ὡς τραυματιοφορέας, ἐνῶ ἀσχολοῦνται καί μέ γεωργικές ἐργασίες. Ἐκτός ἀπό τά πολλά καθημερινά τους ἐξοδα, ἔχουν κι ἕνα ἐπισκευαστικό δάνειο, τό ὅποιο δυσκολεύονται νά ἀποπληρώσουν.

Ἀγωνίζονται μέ ἀξιοπρέπεια νά μεγαλώσουν τά μικρά παιδιά τους, ἔχοντας τήν ἐλπίδα τους στόν Πανάγαθο Θεό μας, τόν χορηγό «πάσης δόσεως ἀγαθῆς». Τί κι ἂν τούς λείπουν τά ὑλικά πλούτη; Ἡ ἐμπιστοσύνη τους στόν Κύριο τούς χάρισε τόν ἀληθινό πλοῦτο, τά εὐλογημένα βλαστάρια τους!

Ἡ Π.Ε.Φ.Π. κάνει ὅ,τι μπορεῖ γιὰ νά ἐλαφρύνει τὰ δυσβάστακτα βάρη τους, γι' αὐτό καί περιμένει ἀπό τοὺς ἀπανταχοῦ

Φίλους τῶν Πολυτέκνων νά σταθοῦν δίπλα της, συμπαραστάτες, ὡς σύγχρονοι «Κυρηναῖοι»...

• «10μελής εἶναι ἡ Οἰκογένειά μου, φανταστεῖτε τό μέγεθος τῶν ἐξόδων καί τῶν ὑποχρεώσεων...!»

«Ἀγαπητή Π.Ε.Φ.Π.

Ὁ λόγος πού σᾶς γράφω εἶναι τό οικονομικό πρόβλημα πού ἀντιμετωπίζει ἡ Οἰκογένειά μου αὐτή τήν χρονική περίοδο. Ζητῶ νά μέ συγχωρέσετε, γιατί γνωρίζω ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι ἀδελφοί μας Πολύτεκνοι πού ἴσως βρίσκονται σέ χειρότερη κατάσταση...

Δέν θέλω νά σᾶς κουράσω, 10μελής εἶναι ἡ Οἰκογένειά μου, φανταστεῖτε τό μέγεθος τῶν ἐξόδων καί τῶν ὑποχρεώσεων. Οἱ μισθοί μικροί, τὰ ἀγαθὰ περιορισμένα. Ἐάν μπορεῖτε νά μᾶς βοηθήσετε μέ τό λογαριασμό τῆς ΔΕΗ, ὅ,τι μπορεῖτε, ἄς εἶναι εὐλογημένο...» (Φ. Κ., Πελοπόννησος, 8. 2. 2019).

Σχόλιο Συντάξεως:

Πολύ μᾶς συγκινοῦν τέτοιες ἐπιστολές, ὅπου Πολύτεκνοι, μέ διάκριση καί συστο-

λή, μᾶς παρουσιάζουν τὰ προβλήματά τους καί ζητοῦν τή βοήθεια τῆς Π.Ε.Φ.Π. Προσπαθοῦμε, μέ τίς μικρές μας δυνά-

Ρουμάνικη Πολύτεκνη Οἰκογένεια Πέτρου καί Χριστιάνας ΝΤΡΟΖΝΤ, μέ 5 παιδιά, γεννημένα ἀπό 2006 ἕως 2018, Ν. Ἀττικής.

Οἱ εὐσεβεῖς γονεῖς βρίσκονται στήν Ἑλλάδα ἐδῶ καί 18 χρόνια καί ὅλα τὰ ἀξιαγάπητα παιδιά τους ἔχουν γεννηθεῖ στή Χώρα μας. Ἔχουν ἐκκλησιαστική ζωή καί πνευματικός τους εἶναι ὁ σεβαστός π. Ἐπιφάνιος Ξυγκῶρος, ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Τριῶν Ἱεραρχῶν ὁδ. Μενάνδρου, Ἀθήνα.

Ἐργάζεται μόνο ὁ πατέρας ὡς οικοδόμος, ἐνῶ διαμένουν σέ σπίτι πού τοὺς παρῶρησε δωρεάν Φίλος-Δωρητής τοῦ Συλλόγου μας, πού ἐκοιμήθη πρόσφατα.

Ἀξίζουν κάθε ἠθική καί ὑλική συμπαράσταση, τήν ὁποία ὡς Π.Ε.Φ.Π., μέ τή συνδρομή τῶν ἀπανταχοῦ Φίλων τῶν Πολυτέκνων, ἔχουμε χρέος νά τοὺς παρέχουμε.

μεις, νά ανταποκρινόμαστε στις έκκλησεις τους για βοήθεια. Δυστυχώς, ζούμε σε εποχές που η Πολιτεία, όχι μόνο δεν στηρίζει τις Πολύτεκνες Οικογένειες, αλλά διάκειται έχθρικά προς αυτές, σε σημείο που η ύπαρξη πολλών παιδιών αποτελεί «τεκμήριο» για την έφορία και τό πολυτεκνικό αυτοκίνητο (όπου υπάρχει) θεωρείται είδος «πολυτελείας»...!

• **«Η μόνη μου έλπίδα είναι αυτό τό γράμμα μου σ' έσας...»!**

«Σας ζητώ χίλια συγνώμη για τήν ενόχληση. Ξέρω ότι ή εποχή είναι δύσκολη, μέ τήν κρίση που υπάρχει. Δέν βρίσκω δουλειά κι ό μικρός μου γιός, που έχει σοβαρό πρόβλημα ύγείας, δέν έχει περάσει άκόμα από έπιτροπή. Παράλληλα έχω και τόν άντρα μου στό νοσοκομείο.

Χρωστάω στό μπακάλικο, ενώ άδυνατώ νά πληρώσω παλαιότερα δάνεια. Δέν μπορώ νά τά βγάλω πέρα μόνη μου, όσο κι άν προσπαθώ. Η μόνη μου έλπίδα είναι αυτό τό γράμμα μου σ' έσας. Έάν μπορείτε βοηθήστε με...» (Ε. Μ., Ν. Λέσβου, 19. 9. 2018).

Σχόλιο Συντάξεως:

Άλλη μιá ένδεικτική έπιστολή Πολύτεκνης μητέρας (μέ 4 παιδιά), από τίς πολλές που μάς συγκλονίζουν. Άμέσως ανταποκριθήκαμε, τό κατά δύναμη, στην έναγώνια αίτησή της, όμως τά προβλήματα είναι δυσεπίλυτα και τό Κράτος άπουσιάζει...! Μόνο έπιτροπές, πορίσματα και συζητήσεις στη Βουλή για

Έχει όμως ό Θεός, άγαπητοί μας άδελφοί, και πάντα θά εύλογεί τόν άγώνα σας, άποστέλλοντας προς βοήθειά σας τούς ανθρώπους Του.

Άς μήν χάσουμε, λοιπόν, τήν ευκαιρία νά γίνουμε κι έμεις τά «χέρια» του Θεού, βοηθώντας τίς ήρωικές Πολύτεκνες Οικογένειες τής Πατρίδας μας, τούς «ελαχίστους» άδελφούς του Κυρίου μας!

τό δημογραφικό πρόβλημα ξερουν νά κάνουν. Μόνο άνέξοδες προτάσεις και πολλά «θά»...!

Έμεις κι έσείς, όμως άγαπητοί μας Άναγνώστες, άς μή μείνουμε στά λόγια, αλλά νά κάνουμε πράξη τήν έντολή του Κυρίου μας: «*άγαπήσεις τόν πλησίον σου ως σεαυτόν*» (Μάρκ. 12. 31), μάλιστα έν όψει τής μεγάλης Έορτής του Πάσχα.

Υπερπολύτεκνη Οικογένεια Αικατερίνης ΞΥΝΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ (έγκαταλελειμμένη), μέ 8 παιδιά, γεν. από 2001 έως 2015, Ν. Άττικής.

Τήν Οικογένεια μάς συνέστησε ή κουμπάρα της κα Μαρία Παλιάκη-Χατζηθανάση, Υπερπολύτεκνη μέ 9 παιδιά.

Δυστυχώς ό πέτερας τούς έχει έγκαταλείψει και ή ήρωίδα μητέρα παλεύει μόνη της νά μεγαλώσει τά παιδιά της. Έργάζεται ως μικροπωλήτρια, όμως τά έξοδα είναι δυσβάστακτα (έκτός των άλλων μένουν μέ ένοίκιο). Όλα τά παιδιά είναι μαθητές (λείπουν 2 από τή φωτογραφία).

Η έγκατάλειψη, δυστυχώς, ιδιαίτερα τά τελευταία χρόνια τείνει νά γίνει «έπιδημία» μέ θύματα πάντα τά άθωα παιδιά!

Η Π.Ε.Φι.Π. άναμένει τή βοήθεια των Φίλων-Δωρητών της για νά έλθει άρωγός τους.

Δώστε στά παιδιά σας χριστιανική αγωγή...!

Αγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

Ὅπως δέν θά μπορέσουμε νά δικαιολογηθοῦμε γιά τά προσωπικά μας ἀμαρτήματα, τό ἴδιο καί γι' αὐτά τῶν παιδιῶν μας. Καί εἶναι λογικό. Γιατί ἂν ἡ κακία ἦταν ἔμφυτη, θά ὑπῆρχε δικαιολογία. Εἶναι γνωστό, ὅμως, ὅτι μέ τή θέλησή μας ἀκολουθοῦμε εἴτε τό δρόμο τῆς ἀμαρτίας εἴτε τό δρόμο τῆς ἀρετῆς. Πῶς θά δικαιολογηθεῖ ἐπομένως ὁ γονιός, πού ἄφησε τό πιό ἀγαπημένο του πλάσμα, τό παιδί του, νά παραστρατήσῃ;

Ἄν τά παιδιά ἀνατραφοῦν μέ καλές συνήθειες, δύσκολα ἀλλάζουν συμπεριφορά ὅταν μεγαλώσουν. Γιατί ἡ παιδική ψυχή εἶναι σάν τό κατάσπρο, τό ὀλοκάθαρο πανί, πού, ἂν τό βάψουμε μέ κάποιο χρῶμα, βάφεται τόσο καλά, ὥστε, ὅσες φορές κι ἂν θελήσουμε νά τό ξαναβάψουμε, πάντα φαίνεται ἡ ἀρχική βαφή. Ἔτσι, λοιπόν, εἶναι καί τά μικρά παιδιά. Ὅταν συνηθίσουν στό καλό, δύσκολα ἀλλάζουν.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει μία παροιμία, πού τήν ἔχει δανειστεί ἀπό τόν ποιητή Μένανδρο: «Φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὀμιλίαι κακαί»¹ (δηλαδή: «Οἱ κακές συναναστροφές χαλᾶνε τόν καλό χαρακτήρα», Α΄ Κορ. 15, 33). Ἄς μήν ἀποροῦμε, πῶς μερικοί γίνονται κλέφτες ἢ ἀκόλαστοι ἢ βλάσφημοι. Τά παιδιά πού ἀπό μικρά στεροῦνται τή χριστιανική αγωγή, συνηθίζουν στό κακό καί μέ τήν πρώτη ἀφορμή ξεστρατίζουν. Γι' αὐτό ὁ Ἀπόστολος συμβουλεύει: «Παιδιά, νά ὑπακούτε στούς γονεῖς σας, σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Κυρίου· αὐτό ἄλλωστε εἶναι τό σωστό. Τίμα τόν πατέρα σου καί τή μητέρα σου (αὕτη εἶναι ἡ μόνη ἐντολή πού περιέχει ὑπόσχεση), γιά νά εὐτυχῆσεις καί νά ζήσεις πολλά χρόνια πάνω στή γῆ. Κι ἐσεῖς, πατέρες, μή φέρεστε στά παιδιά σας ἔτσι πού νά τά ἐξοργίζετε, ἀλλά νά τά ἀνατρέφετε δίνοντάς τους αγωγή καί συμβουλές πού ἐμπνέονται ἀπό τήν πίστη στόν Κύριο» (Ἐφ. 6, 1-4).² Καί ὁ σοφός Σολομών λέει: «Τό παιδί, πού ἔχει παιδαγωγηθεῖ, θά εἶναι σοφό» (Παροιμ. 10, 4α).³ Καί «ὁ γονιός πού δέν χρησιμοποιεῖ

1. Ἡ φράση τοῦ Μενάνδρου (342-292 π.Χ.), γιά τήν ὁποία γίνεται λόγος, εἶναι τό: «φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὀμιλίαι κακαί» καί προέρχεται ἀπό τό ἔργο του «Γνώμαι Μονόστιχοι».

2. «Τά τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον. Τίμα τόν πατέρα σου καί τήν μητέρα, ἧτις ἐστὶν ἐντολή πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, ἵνα εὖ σοι γένηται καί ἔση μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. Καί οἱ πατέρες μή παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καί νοουθεσίᾳ Κυρίου» (Ἐφεσ. 6, 1-4).

3. «κὺς πεπαιδευμένος σοφός ἐσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται» (Παροιμ. 10, 4α).

τήν παιδαγωγική ράβδο για νά τιμωρήσει τό γιό του, εἶναι σάν νά τόν μισεῖ· ὅποιος ὅμως τόν ἀγαπάει, τόν ἀνατρέφει μέ ἐπιμέλεια (μέ στοργή, ἀλλά καί αὐστηρότητα)» (Παροιμ. 13, 24).⁴

Μέ ἀρετή, λοιπόν, νά πλουτίζετε τά παιδιά σας καί ὄχι μέ ἀγαθά πρόσκαιρα. Μήν τούς ἀφήνετε πλούτη, ἀλλά παιδεία καί ἀρετή. Ἔτσι δέν θά στηρίζονται στήν κληρονομιά ὑλικῶν ἀγαθῶν, καί θά ἐπιδοθοῦν στή μόρφωση τοῦ νοῦ καί στήν καλλιέργεια τῆς ψυχῆς. Αὐτός εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος γιά τήν ὑπέρβαση τῆς φτώχειας καί ὄλων τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς. Καί ἄν ὁ καθένας μας φροντίσει νά καλλιεργήσει ἔτσι τά παιδιά του, τελικά ὅλοι, ἀπό γενιά σέ γενιά, θά βρεθοῦμε ἔτοιμοι κατά τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ καί θά ἀμειφθοῦμε ἀπό τόν δίκαιο Κύριό μας. Ἔτσι εἶναι. Ἄν ἀναθρέψεις καλά τό παιδί σου καί τό κάνεις νά ἔχει εὐσέβεια καί ἀγάπη, ἄν κι ἐκεῖνο κάνει τό ἴδιο στά δικά του παιδιά κ.ο.κ., θά σχηματιστεῖ μία ἀλυσίδα εὐλογημένη χάρη σ' ἐσένα, πού ἔγινες ἡ ρίζα ὅλου τοῦ καλοῦ.

Οἱ γονεῖς πού παραμελοῦν τήν καλή ἀνατροφή τῶν παιδιῶν τους, εἶναι χειρότεροι κι ἀπό τούς παιδοκτόνους· γιατί οἱ πρῶτοι θανατώνουν τήν ἀθάνατη ψυχή, ἐνώ οἱ δεῦτεροι μόνο τό θνητό σῶμα. Γονιός δέν εἶναι ἐκεῖνος πού ἀπλά γέννησε ἓνα παιδί, μά ἐκεῖνος πού καί μετά τή γέννησή του τό ἀγαπάει. Κι ἄν ἡ ἀγάπη εἶναι ἀναγκαῖα ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ἀπό τή φύση, πολύ περισσότερο χρειάζεται ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει χάρη Θεοῦ. Ἄν δηλαδή πρέπει ν' ἀγαπάει κανεῖς τά φυσικά του παιδιά γιά νά λέγεται σωστός γονιός, πόσο μᾶλλον τά χαρισματικά παιδιά, τά πνευματικά, τά βαπτισμένα, φροντίζοντας νά μήν κολαστοῦν.

Ἄλλά κι ἐσύ, παιδί μου, νά ὑπακοῦς τούς γονεῖς πού σέ γέννησαν. Γιά ὅσα σοῦ προσέφεραν, τίποτα δέν μπορείς νά τούς ἀνταποδώσεις, οὔτε νά τούς γεννήσεις, οὔτε νά μοχθήσεις γι' αὐτούς, ὅσο ἐκεῖνοι γιά σένα. Καί ὅταν ὁ πατέρας σου μαλώνει κάποιον ἀπό τ' ἀδελφία σου, πρέπει νά συμμερίζεσαι τό γονιό σου. Γιατί ἄν παίρνεις τό μέρος τοῦ ἀδελφοῦ σου, μολονότι ἔσφαλε, θά γίνεις χειρότερος. Ἔτσι βάζεις σέ κίνδυνο καί τήν ψυχική σου σωτηρία, ἀφοῦ ὅποιος δέν ἀφήνει νά γιατρευτεῖ μία πληγή, ἔχει μεγαλύτερη εὐθύνη ἀπό κείνον πού τήν προκάλεσε, γι' αὐτό καί τιμωρεῖται. Ἔνας τραυματισμός, βλέπεις, ἴσως νά μήν εἶναι ἄμεσα θανατηφόρος, ἐνώ ἡ παρεμπόδιση τῆς θεραπείας μπορεῖ νά προκαλέσει τό θάνατο...

Ὁ προφήτης Δαβίδ λέει: «Ἀποκτήστε τήν παιδεία (τοῦ Θεοῦ), γιά νά μήν ὀργιστεῖ ἐναντίον σας ὁ Κύριος» (Ψαλμ. 2, 12).⁵ Δώστε στά παιδιά σας χριστιανική μόρφωση. Αὐτή εἶναι ἡ ὑποχρέωσή σας. Ἄν ἀδιαφορή-

4. «ὄς φεῖδεται τῆς βακτηρίας μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει» (Παροιμ. 13, 24).

5. «δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῆ Κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας» (Ψαλμ. 2, 12).

σετε, θά κολαστείτε, ἔστω κι ἂν ἔχετε ἄλλες ἀρετές. Νά τούς μάθετε τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, τή δικαιοσύνη, τή σωφροσύνη, τήν ἀνδρεία τῆς ψυχῆς. Νά τὰ βοηθήσετε νά γνωρίσουν τόν ἑαυτό τους, γιατί μέσα ἀπό τήν αὐτογνωσία θά ὀδηγηθοῦν καί στή θεογνωσία. Ἄν δέν γνωρίσουν τό Θεό, τί θά τούς ὠφελήσουν ὅλα τ' ἄλλα; Δέν ἀκοῦτε τόν Κύριο, πού λέει στό ἱερό Εὐαγγέλιο, πῶς, ἂν ὁ ἄνθρωπος κερδίσει ὅλοκληρο τόν κόσμο, χάσει ὅμως τήν ψυχή του, δέν ὠφελείται σέ τίποτα;

Καλλιεργήστε, λοιπόν, πνευματικά τὰ παιδιά σας. Καλλιεργήστε καί τόν ἑαυτό σας. Ἔτσι θά σωθεῖτε καί θά μπεῖτε στή βασιλεία τῶν οὐρανῶν, μέ τή χάρη τοῦ Χριστοῦ μας.

(Ἀπό τόν Α' τόμο τοῦ 2τουμου ἔργου: «Θέματα Ζωῆς», Ὁμιλίες Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Κεφάλαιο: «Ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν», ἐκδ. Ἱ. Μονῆς Παρακλητοῦ, Ὠρωπός 42003, σελ. 144-155).

ΣΤΗΛΗ Π.Ε.ΦΙ.Π. ΚΥΠΡΟΥ

Οικογένεια Βλαδίμηρου-Ἐλένης ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ, μέ 5 παιδιά, γεννημένα ἀπό 2012 ἕως 2018, Ἐπαρχία Λεμεσοῦ.

Ἡ χαριτωμένη αὐτή Πολύτεκνη Οικογένεια ἔχει συνειδητή σχέση μέ τήν Μητέρα Ἐκκλησία μας, μάλιστα ὁ πατέρας εἶναι καί ἱεροψάλτης. Ἐργάζεται μόνο ὁ κ. Βλαδίμηρος, ὁ ὁποῖος προέρχεται ἀπό Πολύτεκνη Οικογένεια μέ 6 παιδιά. Ἡ μητέρα ἀσχολεῖται μέ τήν ἀνατροφή τῶν πολλῶν καί μικρῶν χαριτωμένων παιδιῶν τους.

Δυστυχῶς, στήν Κύπρο, ὅπως καί στήν Ἑλλάδα, ἡ ὑπογεννητικότητα ἔχει φτάσει σέ ἐπικίνδυνα επίπεδα, τὰ ὁποῖα, κατά τή γνώμη τῶν ἐδικῶν, εἶναι μὴ ἀναστρέψιμα. Σύμφωνα μέ τή Eurostat ἡ Κύπρος κατατάσσεται στήν 4η χαμηλότερη θέση σέ ποσοστά γονιμότητας στήν Εὐρωπαϊκή Ἔνωση. Γι' αὐτό καί εἶναι ἐπιτακτική ἀνάγκη ἐνίσχυσης, τόσο οἰκονομικῆς ὅσο καί ἠθικῆς, τῶν ἐναπομεινάντων Πολυτέκνων, ἀλλά καί κάθε ζεύγους πού ἐπιθυμεῖ νέο παιδί.

Παρακαλοῦμε, λοιπόν, καί προσκαλοῦμε τούς ἀπανταχοῦ Κυπρίους ἀδελφούς μας νά βοηθήσουν τήν «μικρή καί φτωχή» Π.Ε.ΦΙ.Π., ὥστε μέ τή σειρά της νά βοηθήσει κι αὐτή τέτοιες ὠραίες καί θαυμαστές Οικογένειες.

«ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ τῶν ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ» (Π.Ε.ΦΙ.Π.).

Λειτουργεῖ ὡς αὐτοτελής Σύλλογος. Διεύθυνση: Πρεβέζης 8 - Κάτω Πολεμίδια, Ἁγ. Ἰωάννης, 4154 ΛΕΜΕΣΟΣ, τηλ. 25-567.933. Πρόεδρος: Ἀνδρέας Μαυρουδῆς, θεολόγ.-καθηγ. Ὁρεσ ἐπικοινωνίας 6-11 μ.μ.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ Π.Ε.ΦΙ.Π. ΚΥΠΡΟΥ:

- ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ, Ὑποκ/μα Παπαφλέσσα 1, Ἁγ. Ἰωάννης-Λεμεσός, ἀριθμ. Λογαρ. 0341-01-031847.
- ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ, Ὑποκ/μα Ὁρφανίδη, Κάτω Πολεμίδια-Λεμεσός, ἀριθμ. Λογαρ.: 022-21017153.
- Ἡ Ε.Π.Ο. ἔχει τήν εὐλογία-σύσταση τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς καί τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Κύπρου.

Ἅγιος Σεραφεῖμ τῆς Βίριτσα*

Περιστατικά «πρόληψης καὶ θεραπείας» Ἐκτρώσεων...!

• Ὄταν ἡ περιοχή τῆς Βίριτσα βρισκόταν ὑπό (γερμανική) κατοχή **μία γυναίκα ἔμεινε ἔγκυος καὶ ἤθελε νά κάνει ἔκτρωση**. Στόν ἄνδρα τῆς δέν εἶπε τίποτα καὶ περιμένε τὴν κατάλληλη στιγμή νά κάνει αὐτό πού εἶχε ἀποφασίσει. Ἐπισκέφτηκε μία φορά τόν πατέρα Σεραφεῖμ καὶ ἐκεῖνος τῆς εἶπε:

- **Φαντάσου τί γίνεται σήμερα. Κάποιες μητέρες, πού ὁμοιάζουν στήν ἀπανθρωπιά καὶ τὴν σκληρότητά τους μέ τόν Ἡρώδη, σφάζουν τά δικά τους ἀθῶα παιδιά!**

Κατάλαβε ἡ γυναίκα ὅτι ὁ Γέροντας τά ξέρει ὅλα, γονάτισε μπροστά του μέ δάκρυα στά μάτια καὶ ὁμολόγησε τό σφάλμα τῆς.

Ὄταν τό παιδί γεννήθηκε, καὶ ἦταν κορίτσι, ὁ πατήρ Σεραφεῖμ μόνος του διάλεξε γι' αὐτό τό ὄνομα καὶ ὁ ἴδιος ὄρισε τοὺς ἀναδόχους.

• Ζοῦσε κάποτε στό Λένινγκραντ μία γυναίκα μαζί μέ τόν ἄνδρα τῆς. Καὶ αὐτή καὶ ἐκεῖνος ἦταν γιατροί. Τόν καιρό τοῦ πολέμου ἦταν μαζί στό μέτωπο. Ὁ ἄνδρας τῆς ἤθελε πάρα πολύ νά ἔχει παιδιά, ἐκείνη ὅμως δέν ἤθελε. **Εἶχε κάνει 18 ἐκτρώσεις**. Τελικά ὁ ἄνδρας τῆς τὴν ἄφησε καὶ βρῆκε ἄλλη γυναίκα.

Ὄταν αὐτή γύρισε μετά τόν πόλεμο στό Λένινγκραντ δέν μπόρεσε νά βρεῖ δουλειά. Δέν εἶχε οὔτε σπίτι νά μείνει... Κυριολεκτικά βρέθηκε στό δρόμο. Ἦταν μέλος τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος καὶ ἀπευθυνόταν σέ διάφορους ὀργανισμούς, ἀλλά κανεῖς πουθενά δέν τὴν βοήθησε. Ἀπελπίστηκε τόσο πολύ πού σκέφτηκε νά αὐτοκτονήσει.

Μία μέρα, ἐνῶ περπατοῦσε στό δρόμο, συνάντησε μία φίλη τῆς πού τὴν εἶχε γνωρίσει τόν καιρό τοῦ πολέμου. Ἐκείνη ἄρχισε νά τὴν ρωτᾷ γιά τὴ ζωὴ τῆς καὶ ὅταν ἔμαθε τά προβλήματά τῆς τῆς εἶπε, ὅτι στήν Βίριτσα ζεῖ ἓνας γέρος πού βοηθαίει πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ προβλέπει τό μέλλον.

Ἡ γιατρός σκέφτηκε ὅτι πρόκειται γιά κάποιον μάγο καὶ ἀποφάσισε νά τόν ἐπισκεφτεῖ, γιατί ἔτσι καὶ ἀλλιῶς δέν θά ἔχανε τίποτα. Στήν Βίριτσα βρῆκε τό σπίτι τοῦ Γέροντα. Ἐκεῖ τὴν ρώτησαν:

- Θέλετε νά δεῖτε τόν παππούλη; Αὐτή, ὅταν τό ἄκουσε, ἐκνευρίστηκε πολύ.

- Ποιόν παππούλη; Τρελή εἶμαι νά μπλέκομαι μέ παπάδες, καὶ βγῆκε ἔξω τρέχοντας.

Στό δρόμο παρέλυσαν τά πόδια τῆς καὶ δέν μπόρεσε νά περπατήσει. Κάθισε στήν ἄκρη τοῦ δρόμου καὶ ξέσπασε σέ κλάματα. Καταριόταν ὅλους καὶ ὅλα, ἀκόμα καὶ αὐτὴ τὴ φίλη τῆς πού τὴν ἔστειλε σ' αὐτόν τόν παπά. Ἐβρίζε ἀλλά δέν μπόρεσε νά σηκωθεῖ καὶ νά σταθεῖ ὄρθια, τά πόδια δέν ὑπάκουαν.

* Ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ τῆς Βίριτσα (1866 - † 3 Ἀπριλίου 1949) εἶναι ἓνας μεγάλος Ρώσος Ἅγιος. Ἦταν προικισμένος μέ τά χαρίσματα τῆς προύρασης καὶ τῆς θεραπείας, ἀλλά καὶ μετά τὴν κοίμησή του ἐνεργεῖ πολλά θαύματα.

Από τό σπίτι του Γέροντα βγήκε μία γυναίκα και τής εΐπε:

- Σας ζητάει ο γέροντας.

Αυτή άρνήθηκε κατηγορηματικά νά μπει μέσα. Τότε ή γυναίκα τήν πλυσίασε, λέγοντάς της ξανά:

- Τό όνομά σας είναι Ν., είστε όφθαλμίατρος, μόλις γυρίσατε από τή Γερμανία, σας ζητάει ο Γέροντας.

Χωρίς νά καταλάβει πώς, ή γυναίκα αυτή σηκώθηκε και σαν νά τήν όδηγοΐσε κάποια δύναμη πήγε στο σπίτι του Γέροντα.

Όταν μπήκε μέσα στο κελί του είδε έναν γέρο μοναχό ξαπλωμένο πάνω στο κρεβάτι. Αυτός τής εΐπε, ότι **για όλα τά δεινά φταίει αυτή ή ίδια, έπειδή είχε σκοτώσει τά παιδιά της**. Κατάλαβε ή γυναίκα ότι ο γέροντας γνωρίζει όλη τή ζωή της και έπεσε κλαίγοντας στα γόνατα μπροστά στο κρεβάτι του. Εκείνος άμέσως τήν παρηγόρησε λέγοντας:

- Πήγαινε στο Σμόλνι, θά σέ διορίσουν ύπεύθυνη σέ μία κλινική τής Πετρογκώφ και θά σου δώσουν και ένα δωμάτιο νά μένεις. Μετά θά έπιστρέψεις στο Λένινγκραντ και θά μένεις εκεί. Θά μέ έπισκέπτεσαι έδω και μετά θά έπισκέπτεσαι και τόν τάφο μου.

- «Τί παραμύθια είναι αυτά πού λέει», σκέφτηκε ή Ν.

- Δέν λέω παραμύθια. Όλα αυτά πού λέω θά πραγματοποιηθοΐν, εΐπε ο Γέροντας, άπαντώντας στίς σκέψεις της.

Πραγματικά πήγε στο Σμόλνι, όπου τή διόρισαν στην κλινική τής Πετρογκώφ και τής έδωσαν δωμάτιο. Άργότερα γύρισε στο Λένινγκραντ. Έγινε πολύ πιστή, έφτασε σέ βαθιά γεράματα και μέχρι τό τέλος τής ζωής της έπισκεπτόταν τακτικά τόν τάφο του Γέροντα στην Βίριτσα.

(ΠΗΓΗ: www.impantokratoros.gr/bios_seraphim_viritsa.el.aspx).

Συνέχεια από τό έξώφυλλο.

Ύπερπολύτεκτη Οικογένεια Γεωργίου και Ντάνας ΤΣΟΥΚΑΛΑ, μέ 9 παιδιά, γεν. 2003–2017, Νομός Άττικής.

«Ευχόμαστε μέ τή χάρη του Θεού νά είστε καλά.

Ευχαριστοΐμε και δοξάζουμε τό Θεό πού μās έχει χαρίσει ένα τόσο όμορφο σταυρό, όπως αυτό τής Πολυτεκνίας! Ευχόμαστε ο Θεός νά δώσει σέ όλες τς Πολύτεκνες Οικογένειες δύναμη, ύπομνη και χαρά στον άγώνα τους.

Σας ευχαριστοΐμε θερμά για τή στήριξη και κατανόησή σας στίς δυσκόλες μας στιγμές.

Καλή δύναμη και καλή συνέχεια στο έργο σας». (Οίκ. Γ. και Ν. Τσουκαλά, 15.11.2018).

Σχόλιο Συντάξεως:

Όπως «όμορφος», άγαπητοί άδελφοί μας, ο σταυρός τής Πολυτεκνίας, πού όμως όδηγεί στην άνάσταση! Οί δυσκολίες είναι μεγάλες (λογαριασμοί, ένοίκια...), όμως άπείρως μεγαλύτερη

είναι ή χαρά και ή εύλογία πού άπλετα χαρίζει ο Κύριός μας σέ όσους άγωνίζονται μέχρι τέλους τόν «καλόν άγώνα» τής πίστewς.

Η Π.Ε.Φ.Π. και οί άπανταχού Φίλοι μας θά είναι συμπαραστάτες σας.

ΜΑΡΙΑ Άντ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ (1927 - † 2019).

Πλήρης ημερών, σέ ηλικία 91 ετών, έκοιμήθη ή σεβαστή και λίαν άγαπητή σέ όλους μας Μαρία Άντωνίου, τό γένος Κανάρη. Ή άείμνηστη Μαρία γεννήθηκε τό Δεκέμβριο του 1927 στό χωριό Καλλιθέα (πρώην Μάμουλα) Χαλκίδος, από τούς εύσεβείς Σταμάτιο (Δημοδιδάσκαλο) και Ειρήνη.

Έφοίτησε στό Δημοτικό Σχολείο του χωριού της και στό όκτατάξιο Γυμνάσιο Χαλκίδος. Έν συνεχεία εισήλθε στην Ράλλειο Άκαδημία Πειραιώς και ύπηρετήσε ως Δασκάλα σέ πολλά Σχολεία στην Εύβοια, αλλά και στην Ήλιούπολη Άττικής. Υπήρξε πρότυπο δασκάλας και παιδαγωγού και πολλοί από τούς μαθητές της τήν ένθυμούνται μέ εύγνωμοσύνη.

Ήταν σύζυγος του συνιδρυτού, μέ τό μακαριστό π. Νικόδημο Μπιλάλη, τής Π.Ε.Φ.Π. και Προέδρου αυτής από τής ίδρύσεώς της μέχρι σήμερα, **κ. Άντωνίου Ε. Άντωνίου**. Μαζί απέκτησαν 2 κόρες και 5 έγγονια. Έκτός από τήν άριστη άνατροφή των θυγατέρων και των έγγονών της άσχολήθηκε μέ άφοσίωση και άγάπη και μέ τό φιλανθρωπικό έργο.

Πιστή στην Άγία Όρθοδοξία μας προσέφερε επί σειρά ετών ύπηρεσίες στή μαχητική Έφημερίδα «Όρθόδοξος Τύπος», όπως και στους Συλλόγους: α) «Οί Φίλοι του Άγίου Όρους», β) «Ό Άγιος Νικόδημος ό Άγιορείτης» και γ) «Πανελλήνια Ένωση Φίλων των Πολυτέκνων» (Π.Ε.Φ.Π.) και άλλους.

Στό Σύλλογό μας, Π.Ε.Φ.Π., προσέφερε άκάματο προσωπική έργασία, αλλά και οικονομική ένίσχυση, πάντοτε άφανώς και μέ ταπεινώση. Πολλές οί Πολύτεκνες Οίκογένειες, αλλά και οί άσθενείς, κατάκοιτοι και άλλοι ένδεείς συνάνθρωποι μας, πού βοηθοΰσε οικονομικά μέχρι τέλους τής ζωής της.

Ήταν άνθρωπος τής προσευχής, του άνελλιπούς έκκλησιασμού και τής μυστηριακής ζωής (συχνή Έξομολόγηση και θ. Κοινωνία). Τήν χαράκτηριζε ή πραότητα, ή εύγένεια και τό πνεΰμα προσφοράς και θυσίας.

Τήν Παρασκευή, 25 Ίανουαρίου, αισθάνθηκε μία άδιαθεσία, λόγω χρονίου καρδιολογικού προβλήματος, και έντός όλίγου παρέδωσε τό πνεΰμα της στον Κύριόν μας ύποβασταζομένη από τό σύζυγό της. Λίγες ήμέρες πρό τής κοιμήσεώς της έκοινώνησε των Άχράντων Μυστηρίων από τον προϊστάμενο τής Ένορίας της, Άγίας Τριάδος Άργυρουπόλεως.

Ή έξόδιος άκολουθία έψάλη στον ως άνω Ίερό Ναό τό Σάββατο 26 Ίανουαρίου μέ τή συμμετοχή πολλών Ίερέων και πλήθους κόσμου. Παρέστη σύσσωμο τό Διοικητικό Συμβούλιο τής Π.Ε.Φ.Π. και πολλοί εκ των Συνεργατών.

Ή μακαριστή Μαρία «τόν άγώνα τον καλόν ήγώνισται, τον δρόμον τετέλεκε, τήν πίστιν τετήρηκε...» (Β΄ Τιμ. 4, 7)· εύχόμαστε ό άγωνοθέτης Κύριός μας Ίησούς Χριστός νά τής χαρίσει και τον στέφανο τής δικαιοσύνης Του, στους δέ οίκειους της νά χαρίζει τήν έξ ύψους παρηγορία Του. **Αίωνία της ή μνήμη!**

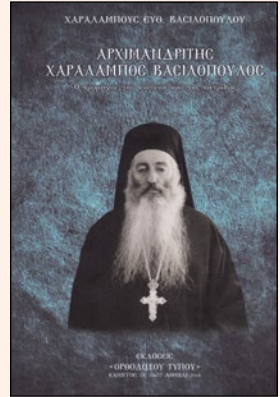

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

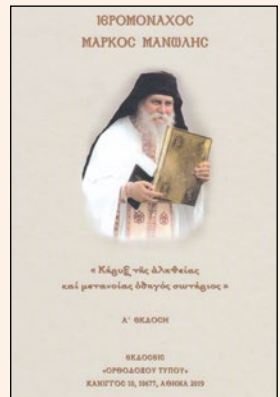

Σέ διάστημα μόλις λίγων μηνών οι έκλεκτές εκδόσεις «**Ορθόδοξο Τύπου**» (Κάνιγγος 10, 106 77 Αθήνα, τηλ. 210.38.16.206) εξέδωσαν τίς βιογραφίες τών μακαριστῶν προμάχων τῆς Ὁρθοδοξίας καί πολεμιῶν τῶν αἱρέσεων, Ἀρχιμ. Χαραλάμπους Βασιλοπούλου (2018) καί Ἱερομ. Μάρκου Μανώλη (2019). **Τίς συνιστοῦμε θεομά,** καθώς ἀπό τή μελέτη τους θά προκύψει πολλαπλή ὠφέλεια.

- Ὁ μακαριστός **π. Χαράλαμπος Βασιλόπουλος** (1910 – † 1982), τῆ βιογραφία τοῦ ὁποίου (σ.σ. 384) συνέγραψε ὁ ἐγγονός ἀπό ἀδελφό του κ. Χαράλαμπος Βασιλόπουλος, ὑπῆρξε Ἰδρυτής τῆς «Πανελληνίου Ὁρθοδόξου Ἐνώσεως» (Π.Ο.Ε.) καί τῆς ἀγωνιστικῆς ἐφημερίδος «Ὁρθόδοξος Τύπος». Ὁ Γέροντας ὑπηρετήσε ὡς λαϊκός θεολόγος καί ὡς Ἱερομόναχος καί Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη μέ αὐταπάρνηση τήν Ἁγία μας Ἐκκλησία καί τήν Πατρίδα. Διώχθηκε πολλές φορές γιά τήν ἀκραϊφή Ὁρθόδοξη πίστη του καί τήν ἀνυποχώρητη στάση του στήν ἀντιμετώπιση τῶν ποικιλωνύμων αἱρέσεων. Ἦταν πνευματικός πατέρας χιλιάδων ψυχῶν, πού μέχρι καί σήμερα μαρτυροῦν γιά τήν ὀσιότητα τοῦ βίου του.

- Ἡ ἕτερη βιογραφία, ἡ ὁποία εἶναι καρπός συλλογικῆς προσπάθειας (σ.σ. 407), ἀφορᾷ τόν ἀείμνηστο **π. Μάρκο Μανώλη** (1937 – † 2010), πνευματικό ἀνάστημα τοῦ π. Χαραλάμπους καί διάδοχό του, μετά τήν κοίμησή του, στήν πνευματική καθοδήγηση τόσο τῆς Π.Ο.Ε., ὅσο καί τοῦ «Ὁρθοδόξου Τύπου». Ὁ π. Μάρκος ἀκολούθησε μέ εὐλάβεια καί συνέπεια τά βήματα τοῦ Γέροντός του στόν ἀγώνα γιά τήν υπεράσπιση τῆς ἀπανταχοῦ Ἁγίας Ὁρθοδοξίας μας, μέ ἀποτέλεσμα νά ὑποστῆ καί ὁ ἴδιος διώξεις. Ὑπῆρξε πρότυπο Ὁρθοδόξου Κληρικοῦ, φιλακόλουθος στό ἔπακρον, τελοῦσε καθημερινά τή θεία Λειτουργία καί ὅλες τίς ἰ. Ἀκολουθίες. Ἀνέπτυξε πλούσια φιλανθρωπική καί ποιμαντική δράση στίς φυλακές, στά ψυχιατρεῖα, ὀρφανοτροφεῖα καί στόν τομέα τῆς νεότητος, ἐνῶ ἐκδαπανήθηκε κυριολεκτικά στήν ἐπιτέλεση τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως.

Ἦταν ἰδρυτικό μέλος τῆς Π.Ε.Φ.Π. καί συμμετεῖχε στά πρώτα Διοικητικά τῆς Συμβουλία. Ἀγαποῦσε ἰδιαίτερος τίς Πολύτεχνες Οἰκογένειες καί μάλιστα παρεῖχε γιά μία 10ετία, ὅταν ἡ Π.Ε.Φ.Π. δέν ἐξέδιδε τότε Περιοδικό, εἰδική στήλη στόν «Ὁρθόδοξο Τύπο», στήν ὁποία ἀρθρογραφοῦσε ὁ π. Νικόδημος Μπιλάλης, προβάλλοντας τό ἔργο τῆς Π.Ε.Φ.Π. (Βλ. «Φιλοπολυτεχνικό Μνημόσυνο» γιά τόν π. Μάρκο στό Περιοδικό μας Ε.Π.Ο., ἀρ. τ. 128/2010, σελ. 16–18).

ΕΥΛΟΓΙΑ τοῦ Σεβασμ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης στό ἔργο τῆς Π.Ε.ΦΙ.Π.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ

Ἐν Ἡρακλείῳ, τῆ 18-12-2018

Θέμα: «Εὐχαριστήριο γιά ἀποστολή Περιοδικοῦ»

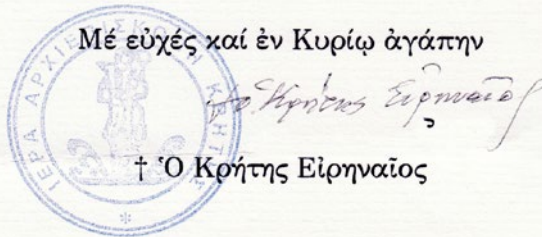
Ἀγαπητοί Φίλοι,

Ἔλαβα μέ χαρά τό ὠραῖο Περιοδικό σας «Ἑλληνορθόδοξη Πολύτεκνη Οἰκογένεια».

Σᾶς εὐχαριστῶ καί σᾶς συγχαίρω. Σήμερα ἡ Ἑλλάδα μας χρειάζεται πάρα πολύ τά παιδιά μας. Σβῆνει καί χάνεται.

Συγχαρητήρια εἰς ἐσᾶς πού προάγετε τίς Πολύτεκνες Οἰκογένειες. Δέν μπορεῖ νά ὑπάρχει ἡ Ἑλλάδα μας χωρίς σωστές, ἀληθινές Οἰκογένειες.

Καλή δύναμη νά ἔχετε στό ὠραῖο ἔργο σας.

Μέ εὐχές καί ἐν Κυρίῳ ἀγάπην

† Ὁ Κρήτης Εἰρηναῖος

Σχόλιο Συντάξεως.

Εὐχαριστοῦμε θεομά τόν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο γιά τίς εὐχές καί εὐλογίες του. Πράγματι οἱ Πολύτεκνες Οἰκογένειες ἀνεκαθεν ὑπῆρξαν καί εἶναι οἱ «αἱμοδότες» τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας μας, ἀλλά καί τῆς Πατρίδας μας. Σύμφωνα μέ παλαιότερες μελέτες τοῦ μακαριστοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Π.Ε.ΦΙ.Π. Ἀγιορείτου Μοναχοῦ π. Νικοδήμου Μπιλάλη, τό 80% τῶν Ἱερέων καί Μοναχῶν εἶναι Πολύτεκνοι ἢ τέκνα Πολυτέκνων. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τούς Ἦρωες τῶν ἀπελευθερωτικῶν ἀγῶνων τοῦ ἔθνους μας.

Εἶναι λοιπόν πολύ σημαντικό καί συνάμα ἐνθαρρυντικό, τόσο γιά τήν

«μικρή καί φτωγή» Π.Ε.ΦΙ.Π. ὅσο καί γιά τούς συγχρόνους ἥρωες τῆς Πατρίδας καί τῆς Πίστεως, ἀδελφούς μας Πολυτέκνους, νά ἀναγνωρίζεται ἀπό τούς πνευματικούς Πατέρες καί ταγούς τῆς Ἐκκλησίας μας ἡ προσφορά αὐτή.

Στήν ἰδιαιτέρως ἐχθρική πρὸς τό θεσμό τῆς Οἰκογένειας ἐποχή μας, ὅπου ἡ γέννηση πολλῶν παιδιῶν, «ὅσων δώσει ὁ Θεός», λοιδορεῖται, οἱ εὐχές καί ἡ εὐλογία τοῦ **Σεβασμιώτατου κ. Εἰρηναίου** μᾶς δίνει δύναμη νά συνεχίζουμε τόν «καλόν ἀγῶνα»!

«Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν...».
Πίστη ζωντανή καί ἀνανεούμενη!

Όταν ὁ Σέρβος Ἐπίσκοπος Ἀχρίδος Ἅγιος Νικόλαος Βελμίροβιτς († 5 Μαρτίου), βρισκόταν φυλακισμένος στό Νταχάου, τόν πλησίασαν κάποιοι ἄθαιοι δεμοφυλάκες καί τοῦ εἶπαν κοροϊδευτικά:

- Πιστεύεις ἐσύ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι Θεός;

- Ὁχι, τούς ἀπάντησε.

Τότε ἄρχιζαν νά γελοῦν καί νά τόν ξαναρωτοῦν.

- Δηλαδή ἐσύ δεν πιστεύεις πλέον;

- Δέν πιστεύω πλέον, ἀλλά **ΓΝΩΡΙΖΩ!**, φώναξε μέ ὅλη τή δύναμή του καί ἐκεῖνοι ἐξαγριωμένοι ἔφυγαν αὐτοστιγμῆ.

Πράγματι. «Πίστις ἐστὶν ἐλπίζομένων ὑπόστασις (= ὑπαρξη πραγματική), πραγμάτων ἔλεγχος (= ἀπόδειξη καί βεβαίωση) οὐ βλεπομένων» (Πρὸς Ἑβρ. 11, 1. Ἡ συνέχεια γιά τὰ θαύματα τῆς Πίστεως).

Ὁμολογοῦντες καθημερινά στό ἰ. Σύμβολον τῆς Πίστεως, ὡς Συμβολαιο Ζωῆς, τό τελευταῖο Ἄρθρο του («Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καί ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος»), νά «πατάει ὁ νοῦς μας» καί νά συνειδητοποιεῖ τό Μέγα Μυστήριον τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ. Γιατί Αὐτός, ὡς «πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν Ἀναστάς καί Ζωὴν Αἰώνιον χαρίζομενος», εἶναι ἡ μόνη ἐγγύηση καί τῆς δικῆς μας ἀναστάσεως μετὰ τό σύντομο ἢ βραδύτερο, ἀλλά βεβαίωτατο σωματικό μας θάνατο. Γιατί τότε... «πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα...». Τότε τὰ ἐπίγεια «πάντα ἐξηφάνισται» (Ἐξόδιος Ἀκολουθία). Τότε μόνα τὰ «ἐλπίζομενα (ὡς ὑφιστάμενα) (= ὑπάρχοντα) καί «ἐλεγχόμενα» (= ἀποδεικνυόμενα) μέ τή Ζωντανή Πίστη, μόνα αὐτά βοηθοῦν καί εἰσάγουν στή Μέλλουσα καί Αἰώνια Ζωή τῆς Ἀναστάσεως.

Μέ αὐτή λοιπόν τή Ζωντανή Πίστη καί Ζωή

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ

νά ὑποδεχοῦμε καί νά ἐορτάσουμε καί ἐφέτος τήν κοσμοχαρμόσυνη **ΑΝΑΣΤΑΣΗ** τοῦ Θεανθρώπου Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καί νά ζητήσουμε τό ὑπόλοιπο τῆς ἐπίγειας ζωῆς μας ἀναστημένοι καί κήρυκες τῆς Ἀναστάσεως.

Ἔτι δέ, εὐχόμεστε ὁ Ἀναστάς Κύριος νά δώσει μετάνοια καί ἀνάσταση καί στήν πονεμένη καί σταυρωμένη Πατρίδα μας Ἑλλάδα, ὥστε νά ὀρθοποθήσει καί νά ὀρθοδοξεῖ πάντοτε, χωρὶς μεταπτώσεις καί καταπτώσεις, πού δυστυχῶς ἐγνωρίσαμε καί ζοῦμε τελευταῖα.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ! - ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Υπερπολύτεκνη Οικογένεια Δημητρίου καί Δημήτρας ΑΡΔΑΜΗ, μέ 7 παιδιά, γεν. από 1996 έως 2011, Ν. Άττικής.

Πρόκειται για μία συνειδητά Έλληνορθόδοξη Οικογένεια. Πνευματικός τους είναι ο σεβαστός π. Ίωάννης Κωστώφ, φυσικός, θεολόγος καί συγγραφέας πολλών πνευματικών καί άπολογητικών βιβλίων.

Έργάζονται καί οι δύο γονεΐς για νά μπορέσουν νά άνταπεξέλθουν στά τρέχοντα έξοδα (λογαριασμούς, ένοίκιο κλπ.), άλλα καί σέ παλαιότερα δάνεια. Τά προβλήματα πολλά, όμως ή πίστη τους στό δωρεοδότη Κύριο καί Θεό μας πάντοτε ύπερισχύει. «*Πάντα δυνατά τώ πιστεύονται*» (Μάρκ. 9, 23), φίλοι μας· τό ζείτε καί τό ζούμε καθημερινά!

Υπερπολύτεκνη Οικογένεια Μάρκου–Άλεξάνδρου καί Γεωργίας ΑΜΠΕΛΙΔΗ, μέ 7 παιδιά, γεν. 2006–2018, Ν. Άττικής.

Τήν ώραία αυτή Οικογένεια γνωρίσαμε από συνεργάτη μας. Ήταν πνευματικά παιδιά του μακαριστού καθηγουμένου τής Ί. Μ. Όσίου Γρηγορίου, Άγίου Όρους, π. Γεωργίου Καψάνη († 2014), ένώ τώρα πνευματικός τους είναι ο σεβαστός π. Γεώργιος Ρουσάκης (ιατρός, θεολόγος).

Έργάζεται μόνο ο πατέρας έποχιακά, ένώ ή μητέρα άσχολεΐται μέ τήν άνατροφή τών μικρών παιδιών τους. Ό άγώνας τους δύσκολος καί οι άνάγκες πολλές, όμως ή Χάρις του Θεού καί ή χαρά τής πολυτεκνίας, πού είναι δικό Του δώρο, «*τά έλλείποντα άναπληροΐ*»!

Εύγε, φίλοι μας! Σας εύχόμαστε νά χαΐρεστε καί νά καμαρώνετε τά χαριτωμένα παιδιά σας.